PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 131 (8224)

TRST, sobota, 3. junija 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TAKOJ PO VRNITVI Z 12-DNEVNEGA POTOVANJA

Nixon obširno poročal kongresu o rezultatih obiska v Moskvi

Postavljeni temelji novih odnosov med najmočnejšima državama na svetu Nobenega zbližanja glede Vietnama - Še nobenih komentarjev iz Pekinga

WASHINGTON, 2. — Takoj po vrnitvi v Washington je ameriški predsednik Nixon poročal kongresu o rezultatih svojega obiska v Moskvi. Iz vojaške letalske baze v Andrewsu, kjer je pristalo njegovo letalo «Spirit of '76», se je Nixon odpeljal s helikopterjem direktno pred Kapitol, kjer je bila sklicana skupna seja senata in predstavniškega doma. Predsednikov govor so oddajala vsa televizijska omrežja.

Nixon je uvodoma dejal, da so bili v Moskvi postavljeni temelji novih odnosov med najmočnejšima državama na svetu. Poudaril je, da ne prinaša iz sovjetske prestolnice samo obljub o bodočem miru, pač pa začetek procesa, ki lahko privede k trajnemu miru. Sporazum o omejitvi strateškega oboroževanja krepi varnost obeh držav ter bo začel zavirati nevarno in drago spiralo oboroževalne tekme. Nixon je zagotovil, da je sedanja strateška moč ZDA zadostna za ohranitev varnosti in zaščito življenjskih interesov države. Brez sporazuma bi se ponovno okrepila oboroževalna tekma, kar bi šlo v škodo ZDA. Ameriški predsednik je tudi pozval kongres, naj čim prej prouči in odobri moskovski sporazum o strateškem orožju.

Glede Vietnama je Nixon javno priznal, da ni mogel najti sporazuma s sovjetskimi voditelji ter da obe strani vztrajata na svojih stališčih. Istočasno pa je obema državama pri srcu, da bi dosegli trdnejši mir na svetu. Ameriška vlada si postavlja kot najvišji cilj dosego hitrega in častnega konca vojne v Vietnamu, je dejal Nixon. Mi delamo na tem, je nadaljeval, da bi končali vojno v Vietnamu, vendar jo bomo končali na tak način, da ne bomo izdali naših prijateljev, da ne bodo ogrožena življenja ameriških vojakov, ki so še vedno v Vietnamu, da ne bomo izdali zaupanja vojnih ujetnikov in da ne bo omadeževana čast ZDA.

Namen moskovskih pogovorov, je poudaril Nixon, ni bil ustvariti neko novo ozračje, pač pa storiti konkretne korake na poti reševanja tekočih vprašanj, ki so toliko časa reševala obe državi in ves svet. Šef Bele hiše je izrazil mnenje, da je bil ta cilj dosežen, ter je naštel dogovore, ki so jih dosegli v Moskvi: razširitev ameriško - sovjetskega sodelovanja na številnih področjih znanosti in tehnike; vesoljsko sodelovanje z organiziranjem skupnega tirnega poleta «apolla» in «sojuza» leta 1975; imenovanje mešane komisije za preučevanje vprašanj trgovinske izmenjave, sporazum o kateri bi morali doseči še pred koncem leta; pomembno zmanjšanje možnosti nevarnih incidentov med letalami in letali obeh držav; in končno sporazum o omejitvi tako ofenzivnega kot obrambnega strateškega jedrskega orožja.

Nixon se je nato ustavil ob podpisu skupne deklaracije o temeljnih načelih, na katerih naj slonijo odnosi med SZ in ZDA, ter izrazil zaupanje, da bodo ta načela, če bodo izvedena v praksi, pomenila trdno osnovo za bodoči razvoj ameriško - sovjetskih odnosov. Obe državi pa sta pokazali pripravljenost, da se teh načel v bodoče držita. Seveda pa še vedno ostajajo ostra ideološka nasprotstva, zaradi katerih bodo morale ZDA nadaljevati svojo politiko «budnosti in odločnosti» ter obdrževati svoje sile na ustrezni ravni.

V tem okviru je ameriški predsednik poudaril nujnost krepitve vezi z zahodnimi zavezniki v okviru NATO, kar je po njegovem jamstvo za uspeh bodočih pogajanj za pomiritev in za omejitev sil v Evropi. Ko skušamo ustvariti boljše odnose s tistimi, ki so bili naši nasprotniki — je dejal — ne bomo zapustili naših prijateljev in zaveznikov.

Nixon je dejal, da sta obiska v Pekingu in v Moskvi začela odstranjevati nevarnost nenehne konfrontacije z obema komunističnima velesilama. Grožnja z vojno ni bila odpravljena, pač pa omejena. Sedaj napredujemo k takemu svetu, kjer bodo šefi držav reševali medsebojne spore s pogajanji, ne pa s silo.

Nixonovo poročilo je naletelo na različne reakcije v krogih kongresa: glavni očitek na račun predsednika pa je, da je šlo dejansko za volilno kampanjo ter da je Nixon izkoristil nedvomne uspehe obiska v Moskvi, da bi si zagotovil ponovno izvolitev v Belo hišo. Druge kritike zadevajo predvsem Vietnam: levica obtožuje Nixona, da je dal preskope informacije o pogovorih, ki jih je imel o tem vprašanju v Moskvi, in to predvsem zaradi tega, da bi prikril dejanski neuspeh. Po drugi strani pa obstaja v nekaterih časnikarskih krogih občutek, da moskovski pogovori o Indokini le niso bili tako nepomembni ter da bi se v prihodnjih mesecih utegnili pokazati določeni rezultati: privi tak rezultat pa bi moral biti obnovitev pariških pogajanj, ki so jih prekinili prav na ameriško pobudo.

Glede sporazuma o omejitvi strateškega oboroževanja pa prihajajo kritike iz najbolj konservativnih in vojaških krogov, kjer so nemara zaskrbljeni, da se bodo z dogovorom okoristili predvsem Sovjeti. Vendar so današnje Nixonove izjave precej opogumile te kroge. Demokratska stranka pa je že izrazila naklonjenost moskovskemu sporazumu o strateškem orožju, ki sta ga podprla celo dva kandidata na predsedniških volitvah: Hubert Humphrey in George McGovern. Prvi je celo izjavil, da si je Nixon s sporazumom zasluženo pridobil določeno prednost v tekmi za predsedniško mesto.

Kmalu potem, ko je prebral svoje poročilo kongresu, je Nixon sprejel v Beli hiši kakih trideset poslancev in senatorjev in jih pozval, naj kongres čimprej odobri moskovski sporazum, ki ga bo predvidoma začel proučevati že prihodnji teden. Senat bo moral formalno ratificirati pogodbo s SZ o omejitvi antibalističnih raket, medtem ko bo sporazum o ofenzivnem orožju predložen senatu in predstavniškemu domu v odobritev. Vsekakor pa je sporazum veljaven tudi brez te odobritve.

Politične opazovalce medtem še vedno močno zanima, kako bodo kitajski voditelji reagirali na ameriško - sovjetske pogovore. Šele danes je agencija «Nova Kitajska» v dvesto besedah objavila vest o Nixonovem potovanju v Moskvo in v Varšavo. Agencija na kratko poroča o stikih med šefom Bele hiše in kremeljskimi voditelji, o sporazumih, ki so jih podpisali v Moskvi, ter o pogovorih v Iranu in na Poljskem, pač pa ne dodaja nikakega komentarja. V diplomatskih krogih v kitajski prestolnici so se pozanimali, kaj menijo pekinški voditelji o Nixonovem obisku, vendar so doslej dobili dokaj lakoničen odgovor, da «besedilo ameriško - sovjetskega uradnega poročila še vedno proučujejo.»

Francosko-belgijski pogovori v Parizu

PARIZ, 2. — V Pariz je danes dospel belgijski ministrski predsednik Gaston Eyskens, ki ga spremlja zunanji minister Pierre Harmel. Po srečanju s predsednikom francoske vlade Chaban Delmasom se je Eyskens podrugo uro pogovarjal s predsednikom Pompidoujem. Pogovor je bil v veliki meri posvečen pripravam evropskega vrha, ki bi moral biti oktobra v Parizu.

Titove čestitke predsedniku Leoneju ob dnevu republike

BEOGRAD, 2. — Predsednik republike Josip Broz Tito je ob italijanskem državnem prazniku, 2. junija poslal predsedniku republike Italije Giovanniju Leoneju naslednjo brzojavko: «Ob državnem prazniku Italije pošiljam s posebnim zadovoljstvom v imenu jugoslovanskih narodov in v svojem imenu Vaši ekscelenci in prijateljskemu italijanskemu narodu najprisrčnejše čestitke in najboljše želje za nadaljnji napredek republike Italije in za vašo osebno srečo.»

SAN REMO, 2. — Danes so svečano otvorili spomenik odporniškemu gibanju ob prisotnosti podtajnika Salizonija in predsednika ANPI poslanca Boldrinija. Na svečanosti je bilo prisotnih preko 5.000 bivših partizanov iz Ligurije, Emilije in Lombardije. Spomenik je ustvaril kipar Renzo Orvietto in predstavlja ubitega partizana privezanega na oljčno deblo.

Nixon pozdravlja člane kongresa tik po vrnitvi z obiskov v Moskvi, Teheranu in Varšavi. Za njim stojita podpredsednik Spiro Agnew (levo) in «speaker» Carl Albert (Telefoto ANSA - UPI)

PISMO IZ RIMA

Modrasi v šoli

Italijanski časniki so se v zadnjih dneh razpisali o članku, ki ga je objavila ameriška revija «Time» z naslovom: «Ali lahko rešimo Italijo pred Italijani?» «Obubožanje italijanskega kulturnega bogastva je pravi škandal za vsako omikano osebo», piše prekoatlantski tednik, ki predlaga, naj ves svet nudi podporo onim, ki občutijo vprašanje okolja, ne morejo pa ničesar ukrepati zaradi nerazumevanja krajevnih in vsedržavnih oblasti.

Alarmni zvonec se je oglasil po epizodi slaboumnega Madžara, ki se je s kladivom v roki spravil nad Michelangelovo «Pietà» v baziliki sv. Petra: dogodek je vzbudil pravi val cmerjenja in retoričnega objokavanja, v skladu z zdravo nacionalno tradicijo: puliti si lase pred truplom umrlega, naslednjega dne pa nanj kratkomalo pozabiti. Našli so se tudi dnevniki, ki so z nacionalistično ogorčenostjo replicirali ameriški reviji, kot da bi zaradi tega položaj lahko postal manj tragičen. Pozabili so pač, da alarmni zvonec ni začel zvoniti danes: že pred kakimi desetimi leti je neka angleška turistična družba sprožila geslo: «Obiščite Italijo, preden jo bodo Italijani uničili!» In če pogledamo, kako se je položaj v zadnjih letih poslabšal, moramo priznati, da je imela prav.

Ali veste, kdo je Siviero? To je človek, ki že več let posveča ves svoj trud iskanju umetnin, ki so jih ukradli med vojno; zaslužen mož, neke vrste Wiesenthal, samo da išče drugačne kriminalce, kot so nacistični zločinci. Prav Siviero pa je pred dnevi trdil, da je «to ,kar se je zgodilo med vojno, naravnost smešno v primerjavi s tem, kar se dogaja danes». «Prišli smo tako daleč, da smo morali razstaviti ostanke Ulice Appia Antica, ki ji je po dvatisočletnem življenju grozilo, da jo bodo povsem uničili in jo kos za kosom ukradli». «Od leta 1968 do poletja 1971 je izginilo tri tisoč umetnin; drugih 1.600 so ukradli v prvih treh mesecih letošnjega leta!»

V takem položaju smo si torej s hinavsko histerijo pulili lase zaradi geste Laszla Totha, ki ima konec koncev opravičilo, da je samo ubogi norec. So pa ljudje s klinično zdravimi možgani, ki dan za dnem uničujejo Italijo — tako umetnine kot tudi največjo umetnino, tisto, ki nam jo je naklonila mati narava.

Prav v teh dneh nas dokument odbora za raziskave poučuje, da je bilo na vsakem od 7.100 kilometrov, kolikor merijo naše obale, odvrženih v morje 122 ton smeti.

Največjo odgovornost imajo prav gotovo industrije, prvenstvo v onesnaženju pa pritiče rimski obali, kjer industrije skorajda ni in kjer so odvrgli v morje dnevno 308 ton odpadkov, kolikor jih pač zmore mesto s tremi milijoni prebivalcev.

Sicer imate tudi vi v Trstu škandal Krasa, ki se ga mnogi poslužujejo kot smetišča: tu v Rimu pa je položaj tragičen. Če ne bodo v kratkem ukrepali, se bo vse razkrojilo. Obstaja biološki zakon, po katerem se s kvarjenjem okolja ustvarjajo pogoji za življenje določenih živalskih zvrsti. To se je zgodilo v Garbatelli, rimskem predmestju prav blizu hipermoderne četrti EUR, kjer je razriti teren postal idealno zatočišče za modrase. Tu so zgradili šolo, pred dvema tednoma pa je šolarčka pičila kača: komaj so mu rešili življenje. Ravnatelj šole je že nekaj mesecev pozival občino, naj nekaj ukrene. Sedaj, po tem incidentu, so zares poskrbeli in najeli «kačarja», oboroženega z dolgo dvokonično palico: to je tradicionalni sistem pastirjev iz Abrucov, kjer še obstaja poklic «kačarja». Če bi pa poseg «specialista» ne zadostoval, se bo pač treba poslužiti — tako je izjavil občinski zdravnik — biološkega sistema, se pravi poslati na ogroženo področje prasce, ježe in mogoče tudi merjasce, ki so imuni pred kačjim strupom in ki naj bi uničili modrase.

MARIO DEZMANN

NOV UDAREC ZAHODNEMU KAPITALU NA ARABSKIH TLEH

Iraška in sirska vlada nacionalizirali zahodno družbo «Iraq Petroleum Company»

V Iraku so nacionalizirali ležišča in naprave na področju Kirkuk, v Siriji pa vse naprave naftovoda omenjene družbe

BAGDAD, 2. — Iraška vlada je nacionalizirala mednaradno petrolejsko družbo «Iraq petroleum company» in s tem vsa petrolejska polja in petrolejske naprave na področju Kirkuk. Podobno odločitev je sprejela tudi sirska vlada, ki je prav tako nacionalizirala imovino omenjene družbe na svojem ozemlju, se pravi naprave naftovoda, po katerem teče surov petrolej s petrolejskega področja Kirkuk v mediteranska terminala Banias v Siriji in Tripoli v Libanon.

Iraška tiskovna agencija je takoj po vstopu v veljavo odloka o nacionalizaciji sporočila, da je Irak ustavil vsako natovarjenje iraškega petroleja v Baniasu in Tripoliju. Hkrati pa je Irak pooblastil sirske čistilnice v Homsu in libanonske čistilnice v Tripoliju, da lahko predelujejo toliko surovega iraškega petroleja, kolikor ga potrebujejo za svoje domače potrebe.

Iraški predsednik Al Asad je po radiu sporočil, da so sedaj nastale ugodne okoliščine za odpravo navzočnosti mešane zahodne petrolejske družbe «IPC» v Siriji. Ta družba je bila v rokah ameriškega, britanskega, francoskega in holandskega mešanega kapitala. Sirski predsednik je nato poudaril, da je bila odločitev o odpravi navzočnosti petrolejskih monopolov v Siriji sprejeta takoj nato, ko so odpadle vse ovire, da bi lahko s tem škodovali svojim iraškim bratom. Nato predsednik ugotavlja, da je vladna stranka «Baas» že od svojega začetka začela boj za petrolej, da se zagotovi državi popolna gospodarska in nacionalna neodvisnost, da se izboljšajo socialne razmere in da se uresničijo načrti o splošnem razvoju države. Hkrati pa spada nacionalizacija tudi v okvir splošne mobilizacije vseh sredstev za dokončni boj za osvoboditev Palestine in za obstoj arabske nacije.

V Kirkuku je bil včeraj sestanek voditeljev nove iraške petrolejske družbe, katerega se je udeležil tudi krajevni guverner, ki je sporočil, da so bili sprejeti vsi potrebni varnostni ukrepi, da bi zavarovali petrolejske naprave in zagotovili nemoteno črpanje. Ob napovedi nacionalizacije zahodne petrolejske družbe so v Bagdadu priredili veliko ljudsko slavje. Iraški radio je dejal, da je «arabski petrolej končno v arabskih rokah».

Danes zjutraj je odpotovala v Moskvo na uradni obisk iraška delegacija, ki jo vodi član revolucionarnega sveta in zunanji minister Abdel Baki. Pred odhodom v Moskvo je Baki izjavil, da bodo v Sovjetski zvezi razpravljali o krepitvi odnosov med Irakom in Sovjetsko zvezo. V Moskvi je iraško delegacijo sprejel na letališču sovjetski minister za petrolejsko industrijo Šjašin in minister za gospodarske odnose z inozemstvom Čačkov. Politični opazovalci v sovjetski prestolnici menijo, da je treba ta iraški obisk v Moskvi povezati z nacionalizacijo zahodne petrolejske družbe v Iraku, saj je tudi agencija TASS že ugodno ocenila sklep iraške vlade ter poudarila, da Sovjetska zveza sodeluje pri izkoriščanju petrolejskih ležišč v Iraku. Z velikim zadovoljstvom so sprejeli nacionalizacijo zahodne petrolejske družbe v Iraku in Siriji tudi na arabskem kongresu o petroleju v Alžiru, kjer je libijski delegat izjavil v imenu svoje vlade, da bo Libija dala Iraku na razpolago vsa svoja finančna in tehnična sredstva.

Nacionalizacija petrolejskega bogastva in naprav v Iraku in Siriji je zelo negativno vplivala na Zahodu. Še najmanj prizadeti se morda čutijo Francozi, katerim je iraška vlada ponudila sodelovanje z novo iraško družbo. V Bagdadu pravijo, da je Francija imela doslej zelo prijateljski odnos do Arabcev. Tudi francoski časniki se mnogo ne razburjajo zaradi nacionalizacije v dveh arabskih državah, ker so v Franciji na to vprašanje zelo stvarno gledali in so tudi ta ukrep pričakovali? Sicer pa ugotavljajo, da je Bagdad sprejel to odločitev, potem ko si je zagotovil podporo Sovjetske zveze. Sedaj v Parizu pričakujejo, da bo bagdadska vlada celotno vprašanje petroleja postavila na politično raven in se na ti ravni tudi pogajala s prizadetimi zahodnimi državami.

Britanska vlada je takoj reagirala in obžalovala nacionalizacijo petrolejske družbe v Iraku in Siriji. Britanska vlada zlasti obžaluje, da sta iraška in sirska vlada sprejeli to odločitev ne da bi poprej obvestili prizadete. Sporočilo britanskega zunanjega ministrstva pravi, da je britanska vlada takoj navezala stike s preostalimi prizadetimi vladami. Predstavnik zunanjega ministra ZDA pa je izjavil, da so takoj sporočili iraški vladi, naj nemudoma izplača odškodnino članom petrolejske družbe «Iraq Petrolium Company».

Uspešen obisk delegacije slovenskega IS na Madžarskem

LJUBLJANA, 2. — Delegacija slovenskega izvršnega sveta, ki jo je vodil predsednik Stane Kavčič, se je po večdnevnem obisku na Madžarskem vrnila danes v domovino. Na obmejnem prehodu Redič-Lendava so se od slovenskih predstavnikov poslovili funkcionarji madžarske obmejne zalske županije. Prvi obisk slovenske vladne delegacije na Madžarskem ocenjujejo kot izredno uspešnega in koristnega za nadaljnji razvoj stikov med Jugoslavijo in Madžarsko. Prav tako bo obisk pripomogel h krepitvi vsestranskega sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko.

Madžarsko - slovenski stiki se bodo nadaljevali z obiskom podpredsednika madžarske vlade Timara v Sloveniji ter z neposrednim sodelovanjem med gospodarskimi, znanstvenimi ter kulturnimi ustanovami.

D. K.

BRUSELJ, 2. — Bivši generalni tajnik belgijske komunistične partije Felix Coenen je umrl danes v Bruslju v starosti 77 let.

V BERLINU ŠTIRJE ZUNANJI MINISTRI VELESIL

Danes uradni podpis pogodbe o rešitvi berlinskega vprašanja

Podpis pomeni priznanje, da se je zaključilo razdobje hladne vojne

BONN, 2. — Jutri bodo zunanji ministri štirih velesil podpisali štiristranski sporazum o Berlinu. Že danes zvečer bo prspel v Berlin sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko in se bo sestal z zahodnonemškim zunanjim ministrom Walterjem Schellom.

Zadnje tehnične težave za podpis sporazuma je uspelo premostiti šele v zadnjih dneh na osnovi sporazuma, ki sta ga danes dosegla tajnik za zunanje zadeve zahodnonemške vlade Paul Franck in sovjetski veleposlanik Valentin Falin. Šlo je predvsem za dodatek sovjetsko - nemškega sporazuma, ki so ga sprejeli v zahodnonemškem parlamentu in v katerem se potrjuje načelo združevanja obeh Nemčij ter pravica samoodločbe glede mejja glede na bodočo mirovno pogodbo. Ni znano, kakšen kompromis sta dosegla oba predstavnika.

Štirje zunanji ministri Rogers, Douglas Home, Schumann in Gromiko se bodo danes sestali ob 12.30 v palači, kjer je zasedala medzavezniška komisija do 20. marca 1948, dokler so štiri velesile skupaj upravljale Berlin. Takrat je sovjetski maršal Sokolovski zapustil sedež in s tem se je uradno pričela razdelitev Nemčije. Jutrišnji sporazum ima zaradi tega tudi pomembno simbolično vrednost, saj se z njim nekako uradno zaključuje dolgo razdobje hladne vojne v Evropi.

Po svečanem podpisu sporazuma se bodo štirje zunanji ministri zadržali na kosilu, nato pa se bodo zunanji ministri srečali z županom Zahodnega Berlina Schuetzom na sedežu senata. Gromiko se bo nekaj časa zadržal v vzhodnem Berlinu, nato pa bo odpotoval v Bonn na vabilo nemškega zveznega ministra Schella, s katerim bosta obravnavala dvostranske odnose po ratifikaciji moskovskega sporazuma.

Niso uradno sporočili, koliko časa se bo Gromiko zadržal v Nemčiji, prav gotovo pa bo v Bonnu je v nedeljo. V soboto bosta v Bonnu zamenjala ratifikacijske listine veleposlanika Sovjetske zveze in Zahodne Nemčije. Istočasno bo prišlo do izmenjave ratifikacijske listine tudi s Poljsko, ki bo ob tej priložnosti poslala v Bonn svojega posebnega odposlanca, ker med Poljsko in Zahodno Nemčijo ni rednih diplomatskih odnosov.

Zahodni zunanji ministri Douglas Home, Rogers in Schumann so popoldne prispeli v Bonn, kjer jim je priredil zvečer svečano večerjo kancler Brandt. Med večerjo je kancler dejal, da sporazumi o Berlinu predstavljajo jamstvo za mir in za mirno sožitje brez kriz, dokler ne bo možna trajna rešitev z mirovno pogodbo. Brandt je nadaljeval, da bodo Berlinčani lahko mirneje živeli in delali, da bo zagotovljen pristop do bivšega nemškega glavnega mesta in da niso več sporne povezave med Zahodnim Berlinom ter Zvezno republiko Nemčijo. Brandt je podčrtal, da so sporazume lahko podpisali, ker je prišlo do sodelovanja štirih velesil in obeh nemških držav.

Dietl se vrne v Volkspartei?

BOCEN, 2. — V ponedeljek se bo bivši poslanec Hans Dietl sestal s predstavniki Volkspartei, da razpravlja «o nekaterih vprašanjih skupnega interesa». Dietla so pred nekaj meseci izključili iz Volkspartei, ker je v poslanski zbornici glasoval proti «paketu» in to z utemeljitvijo, da niso bila dosežena zadostna mednarodna jamstva.

Na političnih volitvah 7. maja se je predstavil z neodvisnim gibanjem in je kandidiral za senat v volilnih okrožjih Brueksen in Bocen ter dosegel pomembno število glasov, pa čeprav ni bil izvoljen. Po volitvah je Volkspartei predlagala Dietlu, da se srečajo, da bi razjasnili odnose. Politični opazovalci menijo da je zelo verjetno, da se bo Dietl vrnil v stranko.

PEKING, 2. — Po vesteh iz dobro obveščenih krogov se je zvedelo, da so imenovali namestnika zunanjega ministrstva Jučana za načelnika kitajske delegacije, ki se pogaja s Sovjetsko zvezo o mejnih vprašanjih. Jučan je bil pred dnevi imenovan za namestnika zunanjega ministrstva, ko so uredili zunanje ministrstvo in ko so imenovali štiri namestnike.

VOJAŠKA PARADA IN SPREJEM NA KVIRINALU

Tradicionalna proslava obletnice republike

Danes bo Leone nadaljeval posvetovanja za sestavo vlade

RIM, 2. — Obletnico republike so danes v Rimu proslavili s tradicionalno vojaško parado in s sprejemom, ki ga je priredil predsednik republike v vrtovih Kvirinala.

Predsednik republike Leone je zjutraj ob 8.50 položil v spremstvu načelnika generalnega štaba generala Marchesija, poveljnika letalstva generala Lucciattinija, vojske generala Mereuia in mornarice admirala Lorenzinija venec na grob neznanega junaka. Nato se je odpeljal v Ulico Fori Imperiali, kjer si je ob prisotnosti predsednika vlade, predsednikov parlamenta in drugih visokih osebnosti ogledal vojaško parado. V paradi je sodelovalo okrog 13.000 mož vseh rodov oboroženih sil, 82 goseničarjev, 152 tankov, 134 topov, 45 raket, 466 avtomobilov in traktorjev, 63 reakcijskih letal, 12 transportnih letal in razna druga vojaška oprema.

Popoldne pa je Leone priredil v vrtovih Kvirinala sprejem za okrog 5.000 povabljencev. Leone je v spremstvu svoje žene Vittorie in treh sinov prispel ob 18. uri na vrt, kjer sta ga najprej pozdravila predsednika poslanske zbornice in senata, nato pa predsednik vlade. Leone je obhodil vrt med špalirjem povabljencev, ki so ga toplo pozdravljali. Sprejem je trajal do 20. ure.

Skupina mladincev je danes oporekala vojaško parado in je razdelila v Rimu na raznih krajih letake v katerih trde, da se za vojsko izda preveč denarja in da so parade nepotrebne. Mladinci med drugim navajajo, da stane vojaško letalo toliko kot bolnišnica, en tank pa kot dvajset stanovanj za delavce. Letake so delili pripadniki MPL, rimske socialistične federacije, krščanskega gibanja za mir, antimilitarističnega radikalnega gibanja in pripadniki nekaterih drugih skupin.

V zvezi z visokimi stroški vojaških parad je demokristjanski poslanec Fancanzani vprašal, če ne bi bilo bolje v prihodnosti parado ukiniti in to tudi v soglasju z ustavnim določilom, ki pravi, da italijanska republika sloni na delu in ko bi bilo bolje, da bi proslavljali dan republike na tak način, da bi se govorilo na njem o delovnih ljudeh.

Predsednik republike Leone bo jutri nadaljeval posvetovanja za sestavo vlade, ko bo sprejel predstavnike strank načelnike parlamentarnih skupin in tajnike strank. Z jutrišnjim dnem bodo posvetovanja postala zanimiva, saj bodo stranke morale povedati svoja uradna stališča.

Vse kaže, da bo Leone v ponedeljek poveril mandat za sestavo vlade ponovno Andreottiju, saj sta tako sklenili vodstvi obeh demokristjanskih parlamentarnih skupin.

DANES

Tik po vrnitvi s potovanja, med katerim je obiskal Sovjetsko zvezo, Iran in Poljsko, je ameriški predsednik Nixon poročal kongresu o rezultatih pogovorov z moskovskimi voditelji. Šef Bele hiše ni v bistvu povedal nič novega: opozicija ga je obtožila, da hoče izkoristiti moskovski sporazum o omejevanju strateškega orožja, da bi si zagotovil ponovno izvolitev v Belo hišo. Zato so njegovo poročilo kongresu ocenili zgolj kot potezo volilne propagande.

V Iraku in Siriji so včeraj nacionalizirali vse naprave zahodne petrolejske družbe «Iraq Petrolium Company». Ta nenadna odločitev dveh arabskih držav je hudo prizadela zahodni kapital na arabskih tleh. Sedaj se na Zahodu bojijo, da bodo še druge države posegle po tem sredstvu in izločile zahodne družbe iz arabskega sveta, ki že toliko let izkoriščajo arabsko petrolejsko bogastvo. V obeh državah je ljudstvo z zadovoljstvom sprejelo to odločitev. Hkrati poudarjajo, da nacionalizacija spada v okvir boja za osvoboditev Palestine in osamosvojitev arabske nacije.

Tri karabinjerje iz Gradišča, ki so padli v izvrševanju dolžnosti kot žrtve podlega atentata, bodo danes v Gorici spremili k zadnjemu počitku. Pogreba se bo udeležil med drugim tudi obrambni minister Restivo. Preiskava do sedaj še ni obrodila, kolikor nam je pač znano, nobenih sadov. Preiskovalci nimajo lahke naloge in prav zato so razpisali nagrado 5 milijonov lir, ki bo pripadla tistemu, ki jim bo posredoval dokazne elemente za ugotovitev krivca.

Ob dnevu republike je vladni komisar prefekt dr. Abbrescia priredil v vladni palači svečan sprejem. Sprejem je ob italijanskem državnem prazniku priredil tudi italijanski konzul v Kopru Onofrio Gennaro Messina.

V Rimu so z vojaško parado in sprejemom predsednika republike v Kvirinalu proslavili obletnico ustanovitve republike.

Danes bodo v Berlinu štirje zunanji ministri velesil: SZ, ZDA, Francije in Velike Britanije podpisali sporazum o berlinskem vprašanju, s katerim se tudi uradno zaključuje dolgo razdobje hladne vojne v Evropi.

DOSEŽEN SINDIKALNI SPORAZUM V PODJETJU «ALTO ADRIATICO»

Več pristojnosti delavskemu svetu v miljski ladjedelnici «CAA»

Strokovni sindikati CISL na poti k sindikalni enotnosti odklanjajo vsakršno zavlačevanje združevalnega procesa

Delavci miljske ladjedelnice «Alto Adriatico» (bivši Felszegy oz. Navalgiuliano) so prejšnje dni dosegli važen sindikalni uspeh, o katerem lahko zapišemo, da je v primerjavi z rezultati drugih sindikalnih spopadov med prvimi v deželi.

Predvsem gre za to, da je delavcem, z enotnostjo in strnjenostjo, proti katerima se danes postavljajo celo neke lažne sindikalne organizacije, uspelo izsiliti priznanje neposrednega delavskega predstavništva — tovarniškega sveta in delegatov proizvodnih enot.

Delavski svet je v miljski ladjedelnici stvarnost, s katero mora računati uprava podjetja v vseh ozirih, predvsem pa pri pogajanjih, v katera so sindikalni vrhovi le redkokdaj posegali, saj so priznali miljskim delavcem tisto avtonomijo, ki so si jo izbojevali z uresničitvijo prave sindikalne enotnosti na bazi.

Delavski svet miljske ladjedelnice je pred približno mesecem dni sklenil, da začne pogajanja z upravo na osnovi platforme zahtev, ki jo je sestavila delavska skupščina. Platforma ni bila zgolj gmotnega značaja, temveč predvsem normativnega. Delavci so namreč raje izbrali zahtevo po večji oblasti v tovarni, kot pa take ali drugačne poviške na mesečno mezdo.

Uprava se je sprva krčevito branila, morala pa je popustiti v trenutku, ko je postalo vsem jasno, da so delavci v ladjedelnici enotni in ne nameravajo sprejeti kompromisnih predlogov. Tako so se pričela pogajanja, ki so se zaključila pred nekaj dnevi s podpisom sporazuma o novem gmotnem in normativnem položaju zaposlenih.

Sporazum najprej ugotavlja, da je uprava podjetja priznala delavski svet kot resnično delavsko predstavništvo. S tem je bila premoščena v svoji omejenosti notranja komisija, delavski svet pa ima moč pravega sindikata (v neki meri je to tudi prav, saj so delavski sveti primarna struktura novega enotnega sindikalnega gibanja v Italiji).

Zatem se sporazum loteva gmotnega položaja delavcev. Vsakemu priznava povišek 40 lir na uro (retroaktivno od 25. marca) in nadaljnjih 20 lir od 4. septembra. Uradniki bodo prav tako prejeli višje plače, v katere bodo vračunali spodbudno nagrado, ki je doslej niso prejemali.

Vsak delavec ali uradnik v ladjedelnici bo prejel, od 1. januarja 1972, proizvodno nagrado v višini 80 tisoč lir letno. Poleg tega bodo varilci prejeli nagrado v višini 78 odst. mesečne plače, cevarji 64 odst., kovači pa 66 odst.

Spet nova točka sporazuma se loteva vprašanja bolezni in odsotnosti z dela. Prej je delavec moral sam skrbeti za izplačilo doklad in podobno, sedaj pa sporazum predvideva posredovanje uprave podjetja, ki bo morala zavarovancu oskrbeti vso potrebno pomoč.

Podjetje je sprejelo tudi predlog delavcev, naj izvede strokovno raziskavo o škodljivosti posameznih barvil na kovini. Gre, kot znano, za vprašanje strupenih hlapov iz barvil, ki jih upravljajo v ladjedelnicah, kar je pred nekaj meseci povzročilo pravcato «epidemijo» zastrupitev v državni ladjedelnici Sv. Marka.

Vsekakor pa je najvažnejši tisti člen sporazuma, ki predvideva soudeležbo delavstva pri reševanju odprtih vprašanj delovnega okolja. Delavcem, oziroma patronatu, ki ga imenuje delavski svet, je podjetje priznalo pravico nadzorstva nad delovnimi pogoji in okoljem v skladu s členoma 9 in 12 statuta o pravicah delavcev.

Delavski svet bo torej imel na svojo razpolago važen nadzorni organ, ki ima zakonito veljavo in se lahko s svojimi zahtevami uveljavlja tako v tovarni, kakor izven nje.

V soboto, 10. junija, bo v dvorani sindikalne zbornice CISL v Ul. San Spiridione 6 kongres sindikata gradbincev CISL, ki ga v Trstu vodi Bruno Degrassi. Na dnevnem redu kongresa je ena sama točka: «Sindikalna enotnost in sporazumni razpust FILCA - CISL».

Prejšnje dni se je namreč sestalo pokrajinsko vodstvo gradbinskega sindikata CISL, ki je preučilo stališče UIL in ugotovilo, da je kljub temu odprta možnost sindikalnega združevanja. V tem smislu so v vodstvu tržaškega sindikata gradbincev potrdili obveze iz Firenc, ki predvidevajo sindikalno združitev ob spoštovanju samostojnosti delavskega razreda in nezdružljivosti političnih in sindikalnih funkcij.

Le s težavo bi lahko prezrli v izjavi tržaške FILCA - CISL polemiko z določenimi krogi v UIL, ki so še vedno tesno povezani s socialdemokratskimi in republikanskimi strankarskimi organi.

Kongresa FILCA - CISL se bo udeležilo 78 delegatov, ki bo predstavljalo 1417 članov pokrajinskega sindikata gradbincev CISL. Kongres bo, med drugim izvolil 7 delegatov gradbinske stroke, ki se bodo udeležili pokrajinskega sindikata CISL, ki bo 24. in 25. junija ter 5 delegatov na osrednji kongres FILCA - CISL, ki bo 24., 25. in 26. julija v Salsomaggiore.

* * *

O sindikalni enotnosti se izrekajo tudi drugi sindikati, kar še enkrat dokazuje, v kolikšni meri izrazajo razkolniška stališča CCdL le mnenja določenih strankarskih struj, nikakor pa ne koristi tržaških delavcev.

Tako so se prejšnje dni sestali uradniki špedicijskih družb, ki so člani pokrajinske delavske zbornice CISL. Izrazili so svoje obžalovanje zaradi težav, ki so nastale med sindikalnimi zvezami o vprašanju sindikalne enotnosti. Stališče uradnikov špedicijskih družb je vsekakor stališče sindikalne združitve, «ker je to edini način okrepitve delavske pogojevalne moči», kot piše v zaključni resoluciji.

Uradniki špedicijskih družb so razpravljali tudi o dopolnilni pokrajinski delovni pogodbi in odobrili platformo zahtev.

Župan Spaccini podelil kolajne uslužbencem gledališča «G. Verdi»

Včeraj je župan inž. Marcello Spaccini podelil zlate in srebrne kolajne dolgoletnim uslužbencem avtonomne ustanove občinskega gledališča «G. Verdi». Kolajne je podelil tistim uslužbencem, ki so jih upokojili pred kratkim, ter tistim, ki so delali nad 25 let.

Kolajne so dobili orkestraši, tehniki, uradniki in elektrikarji.

Stališče KPI o videmski univerzi

V svoji tiskovni izjavi o zadnjih dogodkih v zvezi z ustanovitvijo nekaterih tečajev inženirske fakultete v Vidmu, kar je pripeljalo do ostavke videmskega župana Cadetta, deželno vodstvo KPI še enkrat poudarja svoje stališče in obsoja kampanilistične manevre krščanske demokracije in drugih strank levega centra.

V ta okvir, nadaljuje izjava KPI, sodi tudi ostavka župana Cadetta ter nekateri kompromisi, ki so jih dosegli v akademskem svetu na poti k popolnemu razbitju tržaške univerze in izven kateregakoli organskega načrta za reformo in razvoj univerzitetnega študija v Furlaniji - Julijski krajini. Zaradi tega KPI obtožuje krščansko demokracijo in druge politične sile, da še naprej zavajajo javno mnenje ter da skušajo ribariti v kalnem, s čimer samo zaostrujejo položaj, ne da bi jih pri tem zanimale zahteve in potrebe šolstva, gospodarski in družbeni razvoj naše dežele. Vprašanje univerze pa je treba rešiti v soglasju z vsemi komponentami univerze ter čim prej priti do poglobljene diskusije v deželnem svetu, kjer se bodo morale vse politične sile jasno izreči o tem problemu ter sprejeti svojo odgovornost. V nadaljevanju tiskovne izjave pravi KPI, da je v deželnem svetu že zahtevala razpravo o vprašanju univerze ter potrjuje potrebo po načrtu za okrepitev tržaške univerze, obenem pa potrebo po resni razpravi o vprašanju ustanovitve videmske univerze, v tesni zvezi z gospodarskim razvojem Furlanije - Julijske krajine.

Na Proseku počastitev ustreljenih talcev

V nedeljo zjutraj bo na Proseku spominska svečanost za ustreljenimi talci. Svečanost, ki jo prirejajo antifašistične organizacije, se bo pričela ob 9.30 z nastopom godbe na pihala, govori v slovenščini in italijanščini ter nastopom domačega pevskega zbora.

OB ATENTATU NA GORIŠKEM

Sožalja tajništva SS in devinsko-nabrežinske občinske uprave

Tajništvo Slovenske skupnosti je odločno ožigosalo podli atentat na karabinjerje ter izreka globoko sožalje svojcem in sorodnikom žrtev.

Odločni obsodbi atentata, pri katerem so izgubili življenje trije karabinjerji, se pridružuje tudi uprava devinsko - nabrežinske občine ter izraža polno solidarnost orožniškemu zboru in sožalje svojcem ter sorodnikom žrtev. Občinska delegacija se bo udeležila pogreba z vencem.

Svečanosti ob dnevu republike

Prefekt dr. Abbrescia s predstavniki oblasti med jutranjim svečanim dvigom zastave

Deževno vreme je delno skalilo poletno praznično vzdušje v Trstu. Kljub temu se je večja množica ljudi udeležila skromnih formalnih svečanosti, ki vsako leto spremljajo praznik republike tudi v našem mestu.

Državni praznik, ki so se ga s svojimi proglasi spomnile antifašistične stranke, so v Trstu spremljale svečanosti ob dvigu in spustu državne zastave na Trgu Unità in sprejem v prefekturi.

Predpoldne so ob prisotnosti izbrane skupine vojakov tržaškega garnizona in drugih rodov vojske in policije dvignili na droga pred morjem, na Trgu Unità, državno in tržaško zastavo. Ob priložnosti je godba zaigrala nekaj koračnic.

Svečanost so ponovili ob 20.15, ko so zastave spustili z drogov. Ta obred bodo ponovili odslej vsako nedeljo do 4. novembra.

Medtem ko so se meščani zbirali ob robu Trga Unità za obred spuščanja državne zastave, so se politični, kulturni in drugi predstavniki tržaške javnosti zbrali na sprejemu, ki ga je priredil ob dnevu republike prefekt dr. Nicolò Abbrescia.

Med vidnejšimi predstavniki smo opazili tržaške parlamentarce, župane vseh občin tržaške pokrajine podpredsednika deželnega sveta Pittonija, tajnike tržaških političnih strank Colonija, Rossettija, Lonzo in dr. Štoko, generalnega konzula SFRJ Borisa Trampuža in druge diplomatske predstavnike.

Tiskovna konferenca o francoskih knjigah

Danes ob 11. uri dopoldan bo tiskovna konferenca v ravnateljstvu ljudske knjižnice v Ul. Teatro Romano 17, na kateri bodo predstavili razstavo knjig iz dobe francoskega humanizma. Razstavo bodo uradno odprli v ponedeljek v sedežu ljudske knjižnice v Ul. Teatro Romano 7.

Tiskovne konference se bosta udeležila tudi predsednik francoskega združenja založnikov Demeulenaere in tajnik istega Monnet

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI
Ponovitve Brechtove drame «Mati Korajža» se bodo nadaljevale do 4. junija. Današnja predstava se bo začela ob 21. uri, jutrišnji poslovilni nastop gledališke skupine, pa bo ob 16.30.

Koncerti

VERDI
Danes, 3. t. m., bo za red B spomladanske simfonične sezone nastopil znani madžarski pianist Cziffra. Na sporedu so Chopinove in Lisztove skladbe. Pri gledališki blagajni so na razpolago vstopnice za še preostale sedeže.

Kino

Nazionale 16.15 «Il complesso del trapianto». Barvni film. Elke Sommer, Britt Ekland in Denholm Elliot.
Fenice 16.15 «La Texana e i fratelli Penitenza». Barvni film. Raquel Welch, Robert Culp, Diana Doris.
Eden 16.00 «L'iguana dalla lingua di fuoco». Barvni film. Luigi Pistilli in Dagmar Lassander. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «All'onorevole piacciono le donne». Lando Buzzanca, Lionel Stander, Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.15 «Tempo d'amore». Barvni film. Marcello Mastroianni, Catherine Deneuve, Dominique Laborier.
Ritz 16.30 «La preda e l'avvoltoio». Barvni film. Peter Lee Lawrence in Orchidea De Santis.
Aurora 16.30 «Forza G». Barvni film. R. Salvino in Barbara Bouchet.
Impero 16.30 «Questa specie d'amore». Barvni film. Jean Seberg in Ugo Tognazzi.
Cristallo 16.30 «Don Camillo ed i giovani d'oggi». Barvni film. Gastone Moschin.
Capitol 16.30 «Amico stammi lontano almeno un palmo». Barvni film. Giuliano Gemma.
Moderno 16.30 «In nome del popolo italiano». Ugo Tognazzi in Vittorio Gassman. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «La Betia, ovvero in amore per ogni gaudenza ci vuole sofferenza». Barvni film. N. Manfredi in R. Schiaffino. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16.30 «Fuori il malloppo». Barvni film. Claudia Cardinale in Stanley Baker.
Abbazia 16.30 «Giù la testa». Barvni western film S. Leoneja. Rod Steiger in James Coburn.
Astra 16.30 «Barabba». Barvni film. Anthony Quinn in Silvana Mangano.
Kino Opčine 19.00 «L'ultima valle». Omar Shariff in Florinda Bolkan.

Razstave

V palači Costanzi do 6. junija retrospektivna razstava del tržaškega slikarja Piera Marussiga.

Danes, 3. junija, ob 18.30, bo v **galeriji «Tergeste»** odprl razstavo svojih del slikar Marino Aita. Razstava bo trajala vse do 16. junija z običajnim urnikom od 10.30 do 12.30 ter od 17. do 20. ure.

Danes, 3. junija, bo odprla razstavo svojih del v občinski galeriji tržaška slikarka Graziella Petracco. Njena razstava bo odprta do 11. junija z običajnim urnikom umetnostnih galerij.

Izleti

Prosvetno društvo «France Prešeren» v Boljuncu priredi v soboto in nedeljo, 10. in 11. junija izlet na Koroško s koncertom društvenega pevskega zbora in s tamburaši. Nastop bo v vasi Bilčovs. Prenočevanje v Celovcu. Ogled knežjega kamna na Gosposvetskem polju in Vrbskega jezera. Zadostuje osebna izkaznica. Vpisovanje pri Lauri v mlekarni

Slovenski klub priredi v nedeljo, 25. junija izlet v Pulj. Prijave sprejema gospa Kufersin od 18. do 20. ure in SPZ na telefon 31-119. Rok prijave do 10. junija.

PD «SLOVENEC» — BORŠT
priredi

2. PRAZNIK VINA

Spored
Jutri, 4. junija, ob 16.30 koncert godbe na pihala «BREG», nastop folklorne skupine «SAVA» iz Kranja.
Danes in jutri ples ob zvokih ansambla «Kras».
Točili bomo pristna domača vina in delovali bodo dobro založeni kioski. Vabljeni!

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 3. junija
PAVLA
Sonce vzide ob 5.18 in zatone ob 20.48 — Dolžina dneva 15.30 — Luna vzide ob 0.59 in zatone ob 11.12
Jutri, NEDELJA, 4. junija
FRANC

Vreme včeraj: najvišja temperatura 18,5 stopinje, najnižja 12,8, ob 19. uri 16,7 stopinje, zračni pritisk 1013,2 mb stanoviten, veter 12 km na uro, severozahodni, padavine 50,3 mm dežja, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 17,6 stopinje

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
All'Angelo d'Oro, Goldonijev trg 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Lucci, Ul. Ginnastica 44; Miani, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM — Ai Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.
Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 odprte vse lekarne dnevne in nočne izmene.

ČISTO MORJE IN PLAŽE NISO LAST SAMO BOGATIH IZBRANCEV

Lepo obalo med Grljanom in Sesljanom je treba uveljaviti z obmorsko potjo

Ta del obale je najprivlačnejši v tržaški pokrajini

Kdor si pri nas zaželi čistega morja in lepe plaže, se skoraj nujno napoti na obalo med Grljanom in Sesljanom: to je namreč najprivlačnejši del tržaškega zaliva in edini, ki še ni (preveč) onesnažen. Tod so tudi najbolj urejena in udobna kopališča, ki so sicer precej draga (od 350 do 700 lir za sam vstop!). Ker pa so morje, plaža in okolica tako privlačni, se vseeno večkrat kar tre kopalcev.

Visoka vstopnina ni sicer edini «madež». Če natančno opazujemo, bomo večkrat zasledili madeže nafte, plavajoče «otoke» strnjenih smeti in umazanije. V zasebnih kopališčih imajo skoro povsod kopališkega mojstra, ki s čolničem skrbi za čistočo, v javnih plažah pa se nesnaga nabira na obali in ponekod, kot na primer v Brojnici pod Križem, so po nekaj korakih podplati črni od naftnih madežev.

Odpadkov je posebno dosti po nalivih, ko Soča narase in donaša v morje vsega, od dreves do strjene umazanije, ki priplava mimo Tržiča, kjer se ji pridruži še nesnaga tega mesta, vse do Grljana. Žal ni na tem delu obale tiste službe «morske čistoče», ki so jo predlanskim uvedli v neposredni bližini Trsta. Mislimo na čoln, ki ima na krmi lijak, v katerem zbira plavajoče odpadke. To bi bilo zelo koristno in ne bi niti zahtevalo prevelikih stroškov.

Ko je že govor o tem, kako privabiti turiste na ta del obale, je skoro nujno posvetiti nekaj besed načrtu, ki ga redno vsako leto vzamejo iz zaprašenih predalov, v katere se vrne kaj kmalu, v pričakovanju prihodnje poletne sezone. Mislimo na obmorsko pot za pešce, ki naj bi povezovala Grljan s Sesljanom. To bi bila res privlačna pobuda.

Pri tem pa je veliko težav. Te so dvojnega značaja: birokratskega in «političnega». Obala je, kot povsod državna lastnina, ki jo upravljajo mornariške vojaške oblasti, ki — kot vse vojaške oblasti — so znane po svoji hitrosti in elastičnosti. Druga ovira pa so zasebniki, ki so si tod zgradili vile s parki tik do morja in postavili vse naokrog visoke ograje, da si — povsem nezakonito — obvarujejo «privacy». Ker imajo tod vile razne tržaške vidne in vplivne osebnosti, je ta ovira že skoraj «političnega» značaja.

Sicer stvari ki bi jih morali uresničiti na tem delu obale, je kar veliko in vsako delo poteka počasi. Vzemimo za primer stezo, ki povezuje križišče nad sesljanskim zalivom z zalivom samim. Steza je zagrajena in je tudi zelo koristna za letoviščarje, ki stanujejo v hotelih ali kampingih zgornjega dela Sesljanskega zaliva — v nekaj minutah lahko dospejo peš do morja, ne da bi hodili po dolgi, vijugasti asfaltirani cesti, kjer je med drugim precejšnja nevarnost zaradi avtomobilov. Začetek steze je tik za poslopjem letoviščarske ustanove, tako da se ga ne vidi s ceste. Že več časa domačini zahtevajo, naj postavijo smerokaze, do sedaj pa jih še ni, tako da je dokaj težko odkriti kje se začenja steza.

Če nekaterih stvari ne delajo, delajo druge, ki so v tem trenutku najmanj potrebne, celo škodljive. Pri tem mislimo predvsem na načrt, da bi prav v poletnih mesecih prekinili promet po obmorski cesti zaradi priključka z avtocesto. Seveda je ta načrt tako absurden, da so se pridružile splošnim protestom prebivalcev tudi pristojne oblasti in kaže, da bodo to, sicer nujno delo, odložili vsaj do septembra.

Če smo do sedaj orisali nekaj negativnih plati, ne smemo mimo dejstva, da je obala med Sesljanom in Grljanom zelo lepa, čista, poprečno dobro oskrbovana z parj in hoteli in, kar je zelo važno, blizu mesta samega. Morda bi bilo primerno, da bi bilo nekaj več avtobusov, vsaj do Grljana. Kaže, da bodo res povečali število avtobusov na tej progi, ko jo bo občinska uprava odvzela zasebnemu podjetju, ki jo sedaj upravlja. Tudi ladja, ki redno pluje med Trstom, Grljanom in Sesljanom, ima velik uspeh, ker je tudi kratko križarjenje zelo prijetno.

Splošna ocena o tem delu naše obale ne more biti druga kot pozitivna, čeprav bi lahko bila še boljša, če bi načrtno in pravočasno ukrepali. Predvsem bi bilo treba odpreti dohode na plaže. Kot že več let zaporedoma, pozivamo še enkrat pristojne oblasti, naj začnejo predvsem uresničevati načrt za gradnjo obmorske poti, ki bo dovoljevala dostop do majhnih zalivov, ki so sedaj last nekaterih, redkih izbrancev. Na plažah in pečinah bi našlo prostora veliko število kopalcev, ki so sedaj primorani v zasebna kopališča. Taka pobuda bi sicer oškodovala nekatere — redke — koristila pa bi prebivalstvu naše pokrajine.

OB ITALIJANSKEM DRŽAVNEM PRAZNIKU

Italijanski konzul v Kopru priredil svečan sprejem

Udeleženci tečaja slovenščine v Beneški Sloveniji obiskali Koper

Ob italijanskem državnem prazniku je italijanski generalni konzul v Kopru Onofrio Messina priredil včeraj dopoldne v hotelu Triglav v Kopru svečan sprejem. Udeležilo se ga je nad 200 povabljencev, med njimi svetovalec republiškega izvršnega sveta dr. Ivo Murko, predstavniki vseh primorskih občin in občin hrvaške Istre, predsednik italijanske unije za Istro in Reko, profesor Antonio Borme ter številni predstavniki tukajšnjih političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih ustanov.

Na sprejemu so bili prisotni tudi številni uglednі gostje iz sosednje republike, med njimi podtajnik v ministrstvu za trgovino Corrado Belci, predsednik tržaške pokrajine dr. Michele Zanetti, senator Paolo Sema, tržaški župan inž. Marcello Spaccini, jugoslovanski generalni konzul v Trstu, Boris Trampuž, predstavniki Slovenske kulturno - gospodarske zveze in številni drugi.

* * *

Udeleženci prvega tečaja slovenščine v Beneški Sloveniji v Špetru Slovenov so danes obiskali Koper. Vodil jih je znani kulturno prosvetni delavec Izidor Predan iz Čedada. Gostje so si najprej ogledali koprske radijske in televizijske študije ter se delj časa zadržali v prisrčnem razgovoru s kolektivom RTV Koper. Nato so obiskali še italijansko gimnazijo v Kopru, kjer so se zanimali za razne probleme s področja šolstva. Popoldne pa so si ogledali sedež Skupnosti Italijanov v Kopru, kjer so se pogovarjali o delu in življenju italijanske etnične skupnosti, hkrati pa so govorili tudi o svojih pogojih dela. Tečajniki so se pohvalno izrazili o toplem sprejemu, ki so ga gili vsepovsod deležni.

L. O.

Odkritje spominske plošče padlim uslužbencem Tržaškega Lloyda

Včeraj predpoldne so v veži Tržaškega Lloyda odkrili marmornato ploščo v spomin uslužbencev tržaške brodarske družbe, ki so padli v boju za svobodo proti nacifašističnemu okupatorju. Koliko jih je bilo, sami upravniki družbe ne vedo, kajti število delavcev in uradnikov Lloyda, ki so odšli med partizane ni znano, še manj pa je znano število mornarjev, ki so se pridružili odporništvu v drugih krajih.

Vse je počastil s svojim nagovorom dr. Steffè, za njim pa predsednik Tržaškega Lloyda admiral Spigai.

Svečanosti so se udeležili številni uslužbenci Lloyda.

Marmornato ploščo je izdelal tržaški kipar Duilio Svara.

OD 8. DO 11. JUNIJA

Mariborski študenti na izletu po naši deželi

V Trst bodo prišli ob priliki študijskega srečanja njihove Visoke ekonomske šole s tržaško univerzo

Kot smo že poročali bodo prišli ob priložnosti 2. študijskega srečanja Alpe Adria, ki bo letos v Trstu od 8. do 11. junija, študentje Visoke ekonomsko komercialne šole iz Maribora na tridnevni izlet v našo deželo. Študentje bodo dopotovali že v sredo, 7. junija ter se bodo srečali s svojimi kolegi predstavniki AISEC na tržaški univerzi. Naslednji dan, 8. junija, bodo zgodaj zjutraj odšli z avtobusom na univerzo, kjer se bodo udeležili otvoritve srečanja Alpe Adria ter nadaljevali pogovore s tržaškimi kolegi.

Kosili bodo v naši univerzitetni menzi, popoldne pa se bodo vkrcali na pomolu Audace na ladjo, s katero si bodo ogledali pristaniške naprave in pa obrat Total. Zvečer ob 19.30 se bodo vrnili v mesto, samo pol ure kasneje pa bo na vrsti košarkarsko srečanje med tržaškimi in mariborskimi akademiki. Dan bodo mariborski gostje zaključili z večerjo v pivovarni Dreher.

Zadnji dan njihovega obiska bo še zlasti zanimiv, saj bodo zjutraj ob 8. odpotovali z avtobusi v Oglej, kjer si bodo ogledali oglejske zgodovinske znamenitosti. Od tam bodo odpotovali v Gradež, kjer bo sprejem pri občinskih oblasteh. V Gradežu se bodo tudi udeležili kosila, ki jim ga bo ponudila krajevna turistična ustanova. Če bo lepo vreme se bodo po kosilu lahko kopali v nikakor ne kristalnih vodah gradeških plaž, na kar se bodo vrnili v Trst. Mariborski gostje bodo prespali v slovenskem dijaškem domu.

Ščitimo Kras

Tržaška pokrajinska uprava, v soglasju z občinami Trst, Zgonik, Repentabor, Devin - Nabrežina, Dolina in Milje ter z avtonomno turistično ustanovo za Trst in Sesljan, ponavlja svoj poziv iz prejšnjih tednov naj tisti, ki spričo lepega vremena nameravajo iti na Kras, ne prižigajo ognjev.

Obenem naslavlja na izletnike poziv naj spoštujejo čistočo ter nedotaknjenost zelenih površin, ki bi jih pobude, ki bi ne spoštovale značilnosti okolja lahko poškodovale.

Uprava opominja izletnike, naj ne hodijo po nepotrebnem po travnikih, naj ne mečejo odpadkov, naj ne trgajo mladih vej, ter še zlasti, naj ne zahajajo v zasebno lastnino Prebivalci kraških občin obdelujejo z velikimi žrtvami polja ki predstavlja o pomemben del njihove lastnine

Odbornik za javna dela
Lucijan Volk

Tudi na drugem dnevu II. praznika vina v Borštu ki ga prireja krajevno p.d. «Slovenec», je bilo vse živo in veselo. Sprva je sicer kazalo, da bodo prireditelji zaradi vremena, ki ni nič kazalo na boljše, morali prenesti kulturni spored. Pa se jim je vseeno posrečilo ga izpeljati do konca. Malo pred 19. uro je na priložnostnem odru nastopil domači mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom Draga Petarosa in ob prikupnem napovedovanju domačinke Nadje Kosmač zapel osem pesmi. Kmalu po nastopu zbora je prikorakala na prireditveni prostor godba na pihala s Proseka, pred njo pa štirje mladi pari v narodnih nošah, ki so ob ploskanju prisotnih odprli «ples za stare».

Poleg velikega števila domačinov in gostov iz mesta, ki so zlasti v večernih urah napolnili prireditveni prostor na «Hribenci», se je včerajšnjega praznika udeležil tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuž s soprogo. Na naši sliki: moški pevski zbor «V. Vodnik» iz Doline poje pod vodstvom Ignacija Ote na četrtkovem prvem dnevu II. praznika vina v Borštu.

Vinska razstava v Zgoniku odprta danes in jutri

Občinska razstava in pokušnja domačih vin v Zgoniku je bila včeraj zaprta zaradi dežja in slabega vremena, odprli pa jo bodo spet danes in jutri. Tako bodo lahko prišli na svoj račun ljubitelji dobre kraške kapljice. Danes bo razstava odprta od 18. do 24. ure, od 20. do 24. ure pa bo brezplačen ples. Jutri bodo razstavo odprli ob 10. uri, ko se bo začel turnir v briškoli. Ob 17. uri bo koncert godbe iz Turjaka, ob 20. uri tombola, od 20. do 24. ure ples. Igral bo orkester «The Lords».

III. natečaj Miramar za harmonikarje, pianiste orglarje in kitariste

Danes se nadaljuje avdicija tekmovalcev, ki se je pričela včeraj pod komisijo, ki jo sestavljata prof. Efrem Casagrande in Gervasio Marcosignori.

Uspeha prejšnjih dveh tekmovanj, ki sta bili omejeni le na deželo, sta nam dala pobudo, da smo letos razširili natečaj na državno raven.

K natečaju, ki ga razpisuje Ansambel Miramar, se je prijavilo nad 100 tekmovalcev. Prijavili so se tudi učenci iz Vidma, Verone, Ascoli Picena, Pescare, Lecca, Mantove, Trevisa, Aquile in celo iz Catanie.

Vsak oddelek natečaja je razdeljen v več kategorij po starosti in pripravljenosti: od najmlajših do odraslih in od začetnikov do učencev višjih razredov

Za zaključek bo nocoj ob 21. uri v dvorani Ulice sv. Frančiška 5 (Circolo Grandi Motori) GLASBENI VEČER. Nastopili bodo najboljši udeleženci tekmovanja, katerim bodo izročeni pokali, kolajne in diplome.

Kot častni gost bo nastopil «svetovni oskar» na harmoniko GERVASIO MARCOSIGNORI.

Pevski zbor «Valentin Vodnik» danes in jutri v Rogaški Slatini

Danes odpotujejo pevci moškega zbora «Valentin Vodnik» iz Doline na gostovanje v Rogaško Slatino. V tem znanem zdravilišču bo zbor imel zvečer koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi, nato pa bodo pevci gostje zdraviliškega pevskega zbora Rogaška Slatina, ki bo Dolinčanom gostovanje vrnil 1. julija, ko bo imel koncert v Dolini.

Naslednjega dne si bodo dolinski pevci ogledali zdravilišče ter Kumrovec, rojstni kraj maršala Tita. Povratek v Dolino je predviden v večernih urah.

Prosvetno društvo «Valentin Vodnik» se tako tudi letos drži poti izmenjave gostovanj z društvi v Sloveniji in Avstriji: po Kropi, Št. Janžu in Radišah v Rogaško Slatino. Za prihodnje leto pa je društvo že navezalo stike z drugim društvom v Sloveniji. Z gostovanji in koncerti seznanja tako tudi nepoučene s problematiko zamejskih Slovencev obenem pa je to tudi lepa priložnost, da z gostovanji iz matične domovine popestri kulturni program pri nas.

Iz avtomobilov kradejo

Včeraj se je na letečem oddelku kvesture javil 35-letni Roberto Baltieri iz Verone. Agentom je povedal, da so ga neznanci okradli. Iz osebnega avtomobila veronske registracije, ki ga je imel parkiranega na nabrežju, so mu avtomobilske miši izmaknile japonski daljnogled, fotografski aparat «agfa», vžigalnik «ronson» ter denarnico s 700.000 lirami.

Žrtev avtomobilskih dolgoprstnežev je postal tudi 40-letni Giuseppe Agliardi iz Brescie. Agentom letečega oddelka kvesture je povedal, da so mu tatovi izmaknili iz strešnega prtljažnika avtomobila, parkiranega v Ul. Romagna, dva kovčka z oblekami.

Kopališke miši spet na delu

Z lepim vremenom postajajo tudi kopališke miši aktivne. Tako je grenko ugotovil 26-letni Vittorio Acco, ki se je šel predvčerajšnjim prvič kopat v kopališče «Ausonia». Potem, ko se je okopal, se je vrnil v svojo kabino, da bi se oblekel. Pri tem je ugotovil, da so mu neznanci izmaknili iz hlačnega žepa uro.

Razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica obvešča, da bo danes, 3. junija, zaprta.

SPD «Tabor» priredi jutri, 4. junija ob 10.15 predvajanje II. dela filma «Bratovščina sinjega galeba». Vabljeni.

SPDT želi dragima članoma
MARIJI BRATOŽ
in
ALEKSANDRU STRAJNU
obilo sreče in planinskega naraščaja v zakonskem življenju.

Miran Bertok - šestdesetletnik

Pred dnevi je v krogu svoje družine, sodelavcev, prijateljev in znancev tiho in delovno — proslavil 60. letnico tovariš Miran Bertok, direktor kreditne banke iz Kopra in nosilec partizanskega spominskega znaka 1941. Obiskal sem ga na delovnem mestu v prostorih banke na koprski bonifiki in v obujanju spominov na prehojeno življenjsko in borbeno pot, zabeležil naslednje:

Izhaja iz napredne kmečko — delavske družine. Njegov oče je bil sin kolona s Šambaldinu (Sv. Ubald) v Vanganelski dolini. Mati je bila doma iz Česarjev iz znane Vatovčeve družine. Oče se je še pred I. svetovno vojno, ko mu je bilo komaj 18 let izselil v Trst in je delal v tovarni linoleja. Nato je sodeloval v I. svetovni vojni na ruski fronti v znanem 97. pehotnem polku — tržaškem, in je kmalu našel pot v rusko ujetništvo.

Doživel je vse revolucionarne spremembe, ki so se takrat odvijale v Rusiji. Domov se je vrnil preko Vladivostoka, Šanghaja pozimi leta 1918. Tako je sin Miran prva tolmačenja o naprednem delavskem gibanju, zmagi oktobrske revolucije itd., dobil od svojega očeta. Oče je sodeloval v Trstu v številnih slovenskih kulturno prosvetnih organizacijah. Bil je član rdeče pomoči in sindikatov. Zaradi razmer, ki so nastale po italijanski okupaciji Trsta, se je družina Bertok že leta 1920 izselila iz mesta in odšla v emigracijo. Nastanili so se v Slavonskem Brodu, kjer je oče dobil zaposlitev pri izgradnji tovarne vagonov. Tu je sodeloval v organizaciji velike stavke, ki je zahtevala boljše življenjske in delovne pogoje zaposlenih. Zaradi sodelovanja in izvedbe stavke je ostal brez dela. Novo zaposlitev si je poiskal v Ljubljani, kamor, se je že leta 1922 preselila cela družina. Po prihodu v Ljubljano jo oče začel delati kot pomožni delavec pri raznih gradbenih podjetjih, nato pa je dobil delo v pivovarni Union in naposled v mestni vrtnariji. Upokojil se je še pred pričetkom II. svetovne vojne, po osvoboditvi pa je skupaj s hčerko prišel v domači kraj v Piran, kjer je leta 1963 umrl.

Miran se je rodil 16. maja 1912 v Trstu. Osnovno šolo je obiskoval v Trstu, Slavonskem Brodu in Ljubljani. Nato je obiskoval dve leti meščansko šolo, ki pa jo je leta 1926 moral zaradi smrti matere zapustiti. Kmalu nato se je odločil za delo v poklicu, v katerem je imel preskrbljeno hrano, stanovanje, itd. Odločil se je za trgovskega vajenca in pomočnika v Metliki, v kateri je bil pet let, do leta 1932. Uspelo mu je priti v Ljubljano in se zaposliti kot trgovski pomočnik. Kmalu je moral na odsluženje kadrovskega roka v Sarajevo in sicer k 19. tankovskemu polku. Nato je delal tri mesece v generalštabu, na kar je bil premeščen, očitno zaradi podatkov, ki so prišli za njim o sodelovanju očeta v naprednem delavskem gibanju. Po prihodu iz vojske se je vključil v delavsko gibanje, bil je aktiven član Svobode, Rdeče pomoči, sodeloval je na številnih izletih in kulturnih prireditvah, itd. Zaradi sodelovanja v delavskem gibanju ni mogel dobiti zaposlitve in je bil primoran, da s prihranki očeta, kreditom, ki mu je bil odobren, odpre lastno majhno trgovino, v kateri je delal vse do pričetka II. svetovne vojne oziroma do odhoda v NOV.

Takoj po okupaciji Ljubljane in prihoda Italijanov se je vključil v NOB in je bil že leta 1941 sprejet v KP Slovenije. Bil je sekretar osnovne partijske organizacije v Šiški, za tem pa nekaj časa sekretar rajonskega komiteja KP. Kot član Slovenske narodne pomoči je organiziral vse ilegalne prevoze iz Ljubljane na osvobojeno ozemlje. Njegov lokal v Ljubljani, je služil kot skladišče za Slovensko narodno pomoč, t.j. za pomoč, ki je bila namenjena partizanom. Kot član KP Slovenije je bil zadolžen za širjenje partijske in narodnoosvobodilne literature, ki je potovala na teren v organizacije skozi njegovo skladišče. Zaradi aktivnega in organiziranega dela za cilje NOB, je bil kompromitiran in v nenehni nevarnosti da ga aretirajo, ki se ji je izognil tako, da je leta 1943 skupaj z družino odšel v partizane. Dve majhni deklici in ženo je pustil pri prijateljih v Račjem Selu pri Trebnjah, sam pa je bil sprejet v Levstikovo brigado. Kmalu nato so zbirali prostovoljce za odhod v II. Dolomitski odred, v katerega se je takoj prijavil in se poslej boril na območju, ki mu je bilo bolj znano izpred vojnih časov. Iz II. Dolomitskega odreda je bil določen v bataljon, ki je odšel v Vojkovo brigado na Primorsko in je tam od delegata voda, politkomisarja prišel na položaj pomočnika politkomisarja brigade. V začetku leta 1944 je bil določen v partijsko šolo, ki je takrat bila v Kočevskem Rogu. Po uspešno končani šoli, je odšel kot partijski inštruktor na Štajersko in je v Savinjski dolini ustanovil in vodil partijsko šolo. Po velikih borbah in nemški ofenzivi, je decembra 1944 odšel na Koroško, kjer se je vključil v politično delo na terenu. Meseca marca 1945 je bil ponovno poslan na Primorsko, tokrat v štab 9. korpusa, s katerim je prišel v Trst, nato v Gorico in naposled v Vipavo. Za zasluge v NOV je odlikovan s številnimi odlikovanji, med njimi redom za hrabrost, redom zasluge za narod, redom bratstva in enotnosti, itd., je nosilec partizanskega spominskega znaka 1941. V JLA je dosegel čin rezervnega majorja.

Kmalu po vojni ga je pot vodila v službo v ministrstvo za trgovino, kjer je bil načelnik oddelka do leta 1949, ko so ga premestili v Beograd v ministrstvo za zunanjo trgovino. Toda, zaradi bolezni v družini in na priporočilo zdravnika, se je ponovno vrnil v Ljubljano in se zaposlil pri komiteju za zunanjo trgovino slovenske vlade.

Leta 1951 je bil določen za delo v Upravi javne varnosti v Ljubljani. Že leta 1953 je dokončal študije in je postal direktor podjetja Tehnoinpex v Ljubljani. Leta 1957 je prišel na obalno območje, v kraj, od koder so bili doma njegovi starši. Nekaj časa je bil predsednik obč. odbora SZDL, nato podpredsednik skupščine občine Koper. Leta 1958 je bil izvoljen za predsednika skupščine občine Koper. Po izteku mandata leta 1962 je postal direktor kredit ne banke Koper, kar je še danes.

Tovariš Miran Bertok je bil član občinskega in okrajnega komiteja Slovenije, član občinskega in okrajnega odbora SZDL, sedaj pa je že nekaj let predsednik plavalnega kluba Koper in z velikim uspehom vodi to športno organizacijo, ki združuje nad 200 aktivnih plavalcev, ki je po doseženih rezultatih tretji klub v Sloveniji.

Tudi v Ljubljani sodeluje v številnih odborih pri Združenju poslovnih bank in pri Gospodarski zbornici SR Slovenije. Za zasluge v povojni graditvi socializma je bil odlikovan z redom dela z zlatim vencem. Vsi njegovi soborci, udeleženci NOV, sodelavci v povojni graditvi naše domovine in še zlasti člani delovne skupnosti kreditne banke Koper, mu kličemo, še na mnoga, zdrava leta.

ALBERT KLUN

Vozni red vlakov

BENETKE - MILAN - RIM - PARIZ

ODHODI

6.10 R Benetke - Bologna - Firence - Milan - Genova(*)
6.20 L Portogruaro
6.56 D Benetke SL - Turin - Rim (skozi Benetke SL) in Milan skozi Mestre
8.04 DD Benetke
9.30 R Benetke - Rim(*)
10.44 DD (Direct Orient) Benetke - Milan - Genova - Ventimiglia - Domodossola - Pariz - Calais (spalni vagoni Atene - Istambul - Pariz)
10.53 L Portogruaro
13.10 DD Benetke - Rim - Milan - Turin
13.30 L Portogruaro
15.45 DD Benetke SL
16.33 DD (Lombardie Express) Benetke - Milan - Pariz
17.10 L Portogruaro (ne vozi ob nedeljah)
17.25 R Benetke (brez vmesnih postaj) Milan - Genova(*)
18.05 L Portogruaro
18.42 D Benetke - Bologna - Lecce (spalni pogradi Trst - Lecce)
19.21 L Portogruaro
20.02 DD (Simplon Express) Benetke - Rim - Milan - Lambrate - Domodossola - Pariz (spalni pogradi za I. in II. razred Trst - Pariz, spalni vagoni Benetke - Pariz, spalni pogradi Beograd - Pariz in Benetke - Pariz, spalni vagoni Moskva - Rim(1)
22.25 DD Benetke - Milan - Turin - Genova - Marseille (spalni vagoni in pogradi Trst - Genova, spalni pogradi Trst - Turin) Mestre - Bologna - Rim (spalni vagoni in pogradi Trst - Rim, samo ob petkih spalni vagoni Moskva - Turin)

PRIHODI

6.25 L Cervignano (ne vozi ob nedeljah)
7.25 L Portogruaro
7.50 DD Marseille - Genova - Turin - Milan (spalni vagoni in pogradi Genova - Trst, spalni pogradi Turin - Trst) Rim - Bologna (spalni vagoni in pogradi Rim - Trst, spalni vagoni Turin - Moskva samo ob nedeljah)
9.16 D Benetke (ob sobotah neposredna zveza Zürich - Trst)
10.56 DD (Simplon Express) Pariz - Domodossola - Milan - Lambrate - Rim - Benetke (spalni pogradi Pariz - Trst, spalni vagoni Rim - Moskva(2) - Lecce - Bologna (spalni pogradi Lecce - Trst)
11.08 R Milan - Benetke SL(*) (Benetke SL - Trst brez vmesnih postaj)
12.20 DD Benetke
13.45 D Benetke
14.18 L Cervignano
15.32 DD (Lombardie Express) Pariz - Milan - Benetke
17.23 D Benetke - Turin (skozi Mestre) - Rim (skozi Benetke SL)
18.40 R Firence - Bologna - Benetke(*)
19.11 L Portogruaro
20.00 DD (Direct Orient) Calais - Pariz - Milan - Benetke (spalni vagoni Pariz - Atene - Istambul in Benetke - Beograd)
20.57 R Milan - Rim - Benetke(*)
22.[illegible] L Benetke
23.32 DD Turin - Milan - Genova - Rim - Benetke

(*) Samo I. razred z obveznim prednaročilom
(1) Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, sobotah in nedeljah
(2) Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrtkih in petkih

VIDEM - DUNAJ - SALZBURG - MÜNCHEN

ODHODI

3.40 L Videm - Pordenon
5.29 L Videm
6.15 D Videm - Trbiž
6.25 L Videm
7.05 D Videm
8.50 D Videm - Trbiž - Dunaj - München
10.10 L Videm - Trbiž
12.25 D Videm
12.55 L Videm
14.00 DD Calalzo(1)
14.16 L Videm
15.15 D Videm
16.55 L Videm - Trbiž
17.53 L Videm
19.16 D Videm
20.15 L Videm
21.42 D (Italien - Österreich Express) Videm - Trbiž - Dunaj - Stuttgart (spalni pogradi za Stuttgart)
22.42 L Videm
(1) Samo pred prazniki od 28. 6. do 2. 9. 1972. Ne vozi 14. 8. 1972

PRIHODI

0.33 L Videm
6.52 L Videm
7.36 L Videm
8.14 D Pordenon - Videm
8.51 L Videm
9.55 D (Österreich - Italien Express) Stuttgart - Dunaj - Trbiž - Videm (spalni pogradi iz Stuttgarta)
12.11 L Trbiž - Videm
14.05 D Videm
15.10 L Videm
17.05 D Videm
18.05 L Videm
19.33 L Videm
19.50 DD Trbiž - Videm
20.50 L Pordenon - Videm
22.40 L Videm
23.39 D München - Dunaj - Trbiž - Videm
[illegible] DD Calalzo(2)
(2) Samo ob praznikih od 29. 6. do 3. 9. 1972. Ne vozi 13. 8. 1972

OPČINE - LJUBLJANA - BEOGRAD

ODHODI

1.00 D Opčine - Ljubljana - Zagreb (spalni pogradi Benetke - Zagreb)
7.25 L Opčine(1)
8.10 D Opčine - Ljubljana
11.14 DD (Simplon Express) Opčine - Ljubljana - Zagreb - Beograd - Reka (spalni vagoni Rim - Moskva)(2) - Budimpešta (ob nedeljah spalni vagoni Turin - Moskva)
14.10 L Opčine - Ljubljana(1)
18.15 L Opčine(1)
18.30 DD Opčine - Ljubljana - Zagreb - Beograd
19.47 D Opčine - Ljubljana(1)
20.35 L Opčine
21.09 D (Direct Orient) Opčine - Ljubljana - Skopje - Beograd - Atene - Istambul (spalni vagoni Pariz - Atene - Istambul in Benetke - Beograd, spalni pogradi Trst - Beograd)

PRIHODI

5.48 D Zagreb - Ljubljana - Opčine (spalni pogradi Zagreb - Benetke)
7.10 L Opčine(1)
9.10 D (Direct Orient) Istambul - Atene - Beograd - Skopje - Ljubljana - Opčine (spalni vagoni Atene - Istambul - Beograd in spalni pogradi Beograd - Trst)
10.05 D Ljubljana - Opčine(1)
12.05 D Beograd - Zagreb - Ljubljana - Opčine
14.35 L Ljubljana - Opčine(1)
19.44 DD (Simplon Express) Reka - Beograd - Zagreb - Ljubljana - Budimpešta - Opčine (spalni vagoni Moskva - Rim(3) in ob petkih Moskva - Turin)
21.03 D Ljubljana - Opčine
21.38 L Opčine
(1) Ne vozi ob nedeljah
(2) Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrtkih in petkih
(3) Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, sobotah in nedeljah

Povozil je žensko

Včeraj dopoldne, okrog 11.30, je 60-letna Isabella Cleria vd. Hrovatin iz Ul. Cigotti 7 prečkala izven prehoda za pešce Trg sv. Jakoba, pri istoimenski cerkvi. V tem je privozil iz mestnega središča s svojim osebnim avtomobilom 40-letni Alberto Fiorini iz Ul. alle Cave 2/1 in zbil žensko na cestni tlak.

Na ortopedskem oddelku bolnišnice se bo Hrovatinova morala zaradi verjetnega zloma leve stegnenice zdraviti približno tri mesece.

KRIVCEV ATENTATA ŠE VEDNO NISO NAŠLI

Vedno bolj očitna povezava atentata s politiko: v kakšno smer bodo šle preiskave karabinjerjev?

Iz Milana prispel maj. Rossi, ki preiskuje umor Calabresija - 5.000.000 lir nagrade vsakomur, ki bi dal kak napotek za odkritje krivcev - Najdba razstreliva v neki kraški jami? - Danes ob 17. uri svečan pogreb: prisoten bo tudi minister Rumor - Atentat je delo «izvežbanih strokovnjakov»

Nagrada petih milijonov lir vsakomur, ki bi dal napotke, da bi našli storilce atentata pri Petovljah, prihod majorja karabinjerjev Rossija iz Milana v Gorico in govorice o najdbi orožja in razstreliva v neki kraški jami. To so glavne današnje vesti v zvezi z atentatom pri Petovljah, pri katerem so izgubili življenje trije mladi karabinjerji.

Pričnimo z nagrado. O njej je povedal polkovnik Dino Mingarelli na včerajšnji jutranji tiskovni konferenci. Dejal je, da je možno, da je karabinjerje po telefonu obvestil le kak mimoidoči človek. Če bi bilo tako, pravi polkovnik Mingarelli, naj se ta človek prostovoljno javi. Zagotavljamo mu, da ne bo nihče izvedel za njegovo ime. Obljubljamo mu nagrado 5.000.000 lir. To nagrado smo pripravljeni dati vsakomur, ki bi lahko dal koristne napotke za odkritje krivcev.»

Na tiskovni konferenci je poveljnik deželne legije karabinjerjev povedal tudi, da je preiskava zelo zapletena in da niso doslej opustili nobene možnosti. Treba je zaradi tega preiskovati v vse smeri. Le eliminacijsko bo mogoče priti do krivcev: «Imamo čas, da krivce lahko izsledimo!». V ospredju preiskave je telefonsko obvestilo. Zaradi tega je tudi razumljivo, da karabinjerji kontrolirajo ta glas z onimi številnih prejšnjih pogovorov, ki jih imajo brez dvoma arhivirane. Zaradi tega je tudi dospel v naše mesto strokovnjak glotologije, ki naj bi proučil tone tega glasa. Ta naj bi tudi ugotovil, če je narečje, ki ga je neznanec po telefonu govoril, pristno, brez tujega prizvora.

Polkovnik Mingarelli je šele devet mesecev v naši deželi. Doslej ni imel večjih nevšečnosti, drugače pa je bilo v njegovem prejšnjem službovanju, ko je bil tri leta v Firencah in pet v Milanu. Tam je položaj bolj vroč od našega.

Karabinjerji so včeraj in predvčerajšnjim zaslišali veliko oseb. Ugotoviti hočejo, če so se v krajih, ki mejijo neposredno na kraj atentata, gibali v prejšnjih dneh sumljive ali nepoznane osebe. Prav tako so karabinjerji zaslišali vrsto oseb, ki so lahko iz raznih razlogov, morda tudi političnih, sumljivi, tega sicer karabinjerji nočejo priznati, ker spada vse to delo v območje sodne preiskave. Prav tako niso hoteli priznati, da so v sredo popoldne zaslišali nekega mladeniča, o katerem smo že včeraj pisali. Ta naj bi bil uradnik v neki banki in naj bi stanoval nekje na Rojcah. Ne vemo niti, če je ta fant še pred zaslišavalci ali pa če so ga izpustili na svobodo. Uradnih izjav o aretacijah doslej ni.

V zvezi s preiskavami in zaslišanji povejmo še, da so se včeraj popoldne razširili glasovi, da so v neki kraški jami našli nekaj orožja ali razstreliva. Ne vemo, če je ta vest resnična, niti ne vemo, če je ta jama na goriškem ali na tržaškem Krasu. Vedeti je treba, in povzemamo iz tiskovne konference poveljnika deželne legije karabinjerjev, da so preiskavo že razširili iz strogega goriškega območja na druge pokrajine, torej brez dvoma tudi na Trst, Videm in še dalje.

Včeraj smo tudi izvedeli, da je iz Milana dospel v Gorico visok funkcionar, ki dobro pozna razne politične skrajneže. Uradno njegovega imena ni hotel nihče povedati. Kljub temu pa vemo, da je to major karabinjerjev Rossi, ki je v Milanu zelo važna osebnost. Baje načeluje oddelku, ki ima nalogo nadzirati diverzantsko dejavnost ekstraparlamentarnih skupin. Bil je med preiskovalci zadeve Feltrinelli, zanima se tudi za smrt komisarja Calabresija in s tem v zvezi je bil pred kratkim v Frankfurtu, kjer je imel stike z nemško policijo.

Major Rossi naj bi dospel že včeraj v Gorico, zvečer pa se je najbrž vrnil v Milan, od koder se je vrnil včeraj z nekaterimi sodelavci.

Do tu včerajšnje vesti. Področje, kjer je prišlo do atentata, je bilo tudi včeraj zastraženo. Policija pregleduje meter za metrom vse pobočje Krasa. Našli so dva samokresa, ki pa sta bila last umrlih karabinjerjev. Verjetno so med preiskavo pregledali tudi vrsto kraških jam.

Dogodek je vzbudil ogorčenost v vsej javnosti. Pisali smo že o stališčih političnih strank. Povejmo še,

(Nadaljevanje na 6. strani)

Nova sled?

Včeraj zvečer smo zabeležili neuradno vest, da je policija verjetno na sledi skupini mladih ljudi, ki so bili prejšnji petek, ko so delavcu Brescii ukradli avtomobil, v osmici v Ul. Brolo. Domačini so skupino mladeničev opazili, ker niso ti govorili v tukajšnjem italijanskem narečju, marveč v narečju Veneta. Policija sedaj skuša ugotoviti od kod so prišli ti mladeniči.

Zvedeli smo tudi, da so karabinjerji napravili preiskavo na domu nekega goriškega mladeniča, ki hodi baje večkrat na Kras in ki je «ljubitelj» eksplozivnega materiala. Na njegovem domu so baje našli več eksplozivnega materiala.

Sprejem na prefekturi

Na goriški prefekturi je bil včeraj popoldne ob priliki 2. junija, praznika republike, sprejem, ki ga je priredil prefekt dr. Molinari s soprogo. Sprejema so se udeležili tukajšnji predstavniki javnega in kulturnega življenja.

Svečano dviganje zastave na Travniku

Ob priliki praznika republike so včeraj zjutraj na svečan način dvignili na Travniku državno zastavo. Svečanosti je prisostvovala tudi častna vojaška četa. S podobno svečanostjo so zvečer sneli zastavo z droga.

Uradna ostavka odbornikov KD

Danes ob 18.30 se bodo v Tržiču sestali občinski odborniki. Na seji bodo župan Versace in štiri odborniki krščanske demokracije uradno podali ostavko. Župan se bo v ponedeljek srečal tudi z goriškim prefektom dr. Molinarijem, kateremu bo poročal o občinski krizi in svoji ostavki.

Šolska prireditev danes v Štandrežu

Danes, 3. junija bo v župnijski dvorani v Štandrežu ob 21. uri zaključna šolska prireditev s pestrim in veselim programom. Učitelji, ki so program pripravili in učenci, ki ga bodo izvajali, vabijo k udeležbi starše in prijatelje mladine.

Šolska prireditev v nedeljo v Doberdobu

V Doberdobu bodo imeli jutri, v nedeljo popoldne vsakoletno zaključno prireditev osnovnošolskih otrok. Nastopili bodo učenci vseh razredov s petjem, recitacijami in skupinskimi točkami. Prireditev bo ob 16.30 v šolskih prostorih.

Istočasno bo tudi razstava šolskih slik in ročnih del.

Žalovanje v Sovodnjah

Sovodenjski občinski odbor je za današnji dan proglasil javno žalovanje zaradi atentata, ki je prizadel tri karabinjerje prejšnjo noč pri Petovljah.

Odbor je v zvezi s tem sklical nocoj ob 20.30 na županstvu izredno sejo občinskega sveta. Na njej bodo počastili spomin treh karabinjerjev.

Včeraj popoldne sta se župan Češčut in tajnik dr. Bukovec poklonila v vojašnici v Ulici Sauro spominu treh žrtev.

Jutri bo v Podgori partizansko srečanje

Jutri bo v Podgori velika manifestacija; tu se bodo namreč srečali bivši partizani iz Podgore in ostale Goriške, v okviru petdnevnega praznovanja, ki ga prireja sekcija ANPI v Podgori. Udeleženci praznika se bodo popoldne zbrali pri gostilni Terpin, nakar bodo ob spremljavi godbe na pihala «Kras» iz Doberdoba, šli skozi vas. Ob 17. uri bosta prisotnim govorila novinar Vladimir Kenda in poslanec Mario Lizzero, sledil bo kulturni program z nastopom pevskih zborov in folklorne skupine iz Sovodenj. Po tem bo, predvsem v veselje mladih, prosta zabava s plesom. Zaradi atentata na karabinjerje bo nocoj odpadel ples. Na sporedu bo srečolov in ob 21. uri tekmovanje v briškoli, Bifé bo deloval.

● *V tovarni NEST-PACK* je 24-letnemu Ginu Dal Cantu stroj potegnil desno roko med kolesje. V bolnišnici so du ugotovili rane po vsej roki in zlom desnega palca. Zdraviti se bo moral 15 dni.

PRIPOVEDOVANJE IVA BERDONA

Mladenič iz Štandreža je bil prvi na kraju eksplozije

Vračal se je domov z dela - Pomagal je karabinjerjem pri prenašanju ranjencev

«Tristo metrov pred gostilno v Petovljah sem opazil po cesti najprej velik blesk, vendar nisem slišal nobene eksplozije, ker sem imel vse šipe zaprte in ker je v notranjosti tovornjaka precej šuma. Prevozil sem še nekaj sto metrov in sem po nekaj ovinkih zagledal pred mano orožnika, ki me je ustavljal. Videl sem ga zelo dobro ne samo zaradi žarometov svojega tovornjaka, pač pa zaradi visokega plamena, ki je osvetljeval vso pot. V treh do štirih metrov visokih zubljih je gorel avto fiat 500».

Tako nam je povedal 28-letni Ivo Berdon iz Štandreža, ki je v sredo ponoči prvi prispel na kraj strašne eksplozije, pri kateri so trije orožniki izgubili življenje, dva sta pa bila ranjena. Ivo Berdon je zaposlen v tovarni slaščic «La Giulia» v Gorici in je tega dne prihajal s svojim tovornjakom iz Milana, od koder je pripeljal slaščice.

«Ustavil sem se v Redipulji,» nadaljuje Ivo, «kjer sem pri svojem dekletu po televiziji gledal nogometno tekmo. Takoj po končani tekmi sem se odpravil proti domu. Do Zagraja je bil pred mano drug tovornjak, zato sem vozil precej počasi. Prizor, ki se mi je prikazal je bil strašen. Fiat 500 je v visokih plamenih gorel ob cesti, in tudi grmovje je začelo goreti. V prvem trenutku sem mislil, da gre za prometno nesrečo in sem zato tudi spraševal orožnika, vendar mi je ta na kratko in ves zmeden odgovoril: «Ne, ne, to ni nesreča, ampak atentat proti nam!» Tudi sam nisem vedel, kaj bi počel in kako bi pomagal. Videl sem dve «giulii» prav v bližini fiata 500, od tega sta bili oddaljeni komaj meter ali dva. Skočil sem v eno, vžgal motor in jo odpeljal nekaj metrov vstran. Tudi z drugo sem hotel narediti isto, vendar se mi motor ni vžgal in sem jo zato kar na roko odrinil, da bi jo plameni ne zajeli. V tem je pripeljala mimo avtocisterna ki se je tudi ustavila. Malo kasneje je tam mimo pripeljal tudi ford capri, v katerem sta sedela mož in žena. Ranjenega podporočnika smo skušali spraviti v ta avtomobil, da bi ga odpeljali v bolnišnico, vendar je prav v tem prišel tja policaj v civilu z izvidnico, ki je malo prej odpeljal proti Petovljam, da bi klical na pomoč. Ranjenemu orožniku smo pomagali v slednji avto, s katerim sta ga policaj v civilu in še drugi orožnik odpeljala v bolnišnico.

Ogenj na fiatu 500 je medtem ugasnil. Prizor treh mrtvih karabinjerjev je bil strašen. Enega je vrglo nekaj metrov vstran in je ležal v bližnji grapi. Obleka na njem je bila zažgana in spredaj je bil ves razmesarjen. Ostala dva sta ležala eden na drugem in sploh ni bilo mogoče v njih razločiti dveh človeških teles. Vse je bilo nakopičeno in razmesarjeno».

Včeraj so bili pri njemu [illegible] tudi orožniki, ki so ga izpraševali in poizvedovali od njega razne podrobnosti. Predvsem jih je zanimalo, če je Berdon srečal kak avtomobil, v tem ko je prihajal iz Zagraja proti Petovljam. Ivo sam je povedal, da je v tem cestnem predelu srečal dva avtomobila. Za prvega ni mogel povedati znamke, ker ga ni spoznal, za drugega pa je gotovo rekel, da je bil fiat 500. Seveda to ne še pomeni, da bi morala imeti ta dva avtomobila kakršnokoli zvezo z atentatom, vendar skušajo orožniki slediti vsaki najmanjši sledi, ki bi jih lahko pripeljala do krivca zločinskega atentata.

Zvedeli smo tudi, da hodijo orožniki po vseh vaseh, ki so v bližini mesta atentata. Včeraj in predvčerajšnjim so poizvedovali pri raznih družinah v Sovodnjah, na Vrhu, v Martinščini, v Zagraju in po vseh drugih vaseh. Tudi po gostilnah in javnih lokalih poizvedujejo, če je kdo opazil kakega sumljivega človeka ali, če je kdo mogoče slišal sumljiv telefonski pogovor in podobno.

Agenti javne varnosti skušajo sploh priti do vsakega najmanjšega podatka, ki bi jim mogoče pokazal sled, po kateri bi morali iti, da pridejo do krivca ali krivcev nezaslišanega atentata.

Kino

Gorica

VERDI ob 15.15—22.00: «Don Camillo e i giovani d'oggi», G. Moschin in L. Stander; barvni film.
CORSO ob 16.45—22.00: «Nicola e Alessandra», M. Jayston in J. Suzman, barvni film.
MODERNISSIMO ob 17.30—22.00: «I quattro dell'Ave Maria», T. Hill in E. Wallach; barvni film.
CENTRALE ob 17.15—21.30: «Un uomo chiamato volpe bianca», G. Nitik in H. Schulze; barvni film.
VITTORIA ob 16.45—22.00: «Boccaccio». S. Koscina in E. Montesano; barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 18.00: «Le notti Boccaccesche di un libertino e di una candida prostituta». Barvni film.
EXCELSIOR ob 16.00: «Il brivido della notte». C. Eastwood. Barvni film.
PRINCIPE ob 18.00: «La volpe dalla coda di velluto». Jean Sorel. Barvni film.
S. MICHELE ob 15.00: «I Daci». G. Marshall in M. Nach. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Mož, katerega je težko ubiti», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA: «Naši rojaki», ameriški film — ob 18.30 in 20.30.
RENČE: «Jastreb iz Kastilje», španski barvni film — ob 20.
DESKLE: «Bojišče», ameriški film — ob 20.
ŠEMPAS: «Štirje na počitnicah», francoski barvni film — ob 20.
KANAL: «Vstopnica za pekel», francoski barvni film — ob 20.

Dežurna lekarna v Gorici
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija, tel. 25-76.

Dežurna cvetličarna v Gorici
Jutri bo odprta cvetličarna Reichman, Korzo Italija 34, tel. 53-71.

Dežurna lekarna v Tržiču
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna San Nicolò — dr. Olivetti, Ul. I. Maggio 84, tel. 73-328.

OB RAZMAHU LJUDSKE PROSVETE V ŠTANDREŽU

Sedaj že nastopajo otroci igralcev ki so po vojni uprizorili «Miklovo Zalo»

Z «Razbitim vrčem» - zadnjo premiero - utrjujejo tradicijo, da vsako leto postavijo na oder po eno delo - S tem utemeljujejo potrebo po prosvetnem domu

Dramska družina štandreškega prosvetnega društva «Oton Župančič» se je ponovno predstavila, tokrat z veseloigro v dveh dejanjih Heinricha von Kleista «Razbiti vrč». Premiero so imeli v sredo zvečer, ponovitev pa v četrtek popoldne, obakrat v Prosvetni dvorani v Gorici. Če so pri premieri igralci kazali še nekoliko neugodja na odru, pa so naslednji dan bili veliko bolj sproščeni. Izgovarjava je bila jasnejša, kretanje neprisiljeno. Nastopili so Darij Nanut, Miloš Tabaj, Davorin Marvin, Magda Prinčič, Silvana Kulot, Aleš Hoban, Milivoj Hoban, Darja Prinčič, Ana Tomažinčič in Ivan Plesničar. Delo je režiral Iztok Jereb, igralec Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, šepetalka je bila Elda Nanut, scenograf Karel Nanut. Na predstavo je prišel tudi občinski odbornik Moise.

Zgodba okoli razbitega vrča se plete na sodišču. Na zatožni klopi sedi, kakor se na koncu izkaže neprava oseba. Namesto obtoženca bi se za «prekršek» moral zagovarjati tožnik. Dialog je zabaven in vseskozi navezuje občinstvo na dogajanje na odru.

Ob zaključku premiere v sredo zvečer je občinstvo nagradilo izvajalce s prisrčnim ploskanjem. Podarili so jim tudi rože, ki jih je v imenu vseh nastopajočih sprejela Magda Prinčič. Izmed vseh je bila Prinčičeva morda najbolj pristna; odlikuje jo dobra izgovarjava, lep jezik in tudi igralske sposobnosti ji ne primanjkujejo. Komaj se okrene in spregovori, takoj nam postane jasno, da imamo pred seboj osebo, ki ji javno nastopanje ni tuje.

Po zaključku nam je Iztok Jereb zaupal, da se je kar dobro končalo. «Na generalki se nam je še nekaj zatikalo, in resnično sem se bal, da se bo to ponovilo tudi na odru. Nič takšnega se ni zgodilo, ker so se nastopajoči zbrali in z voljo prišli do kraja».

Iztok Jereb je imel za nastopajoče tople pohvalne besede, ko se je zastor spustil in se je občinstvo razšlo. Pohvalil je njihovo prizadevnost, jih spodbudil, da bo prihodnjič še bolje, v spomin na dogodek pa je vsem nastopajočim poklonil miniaturno knjižico s pesmimi slovenskih avtorjev. «Magdi za upodobitev Marte v Razbitem vrču, 31. maja 1972» je zapisal v Kosovelovo knjižico. Nekateri so dobili zbirko Murnovih, Kettejevih, drugi pa Cankarjevih del.

Štandreško društvo se zahvaljuje Iztoku Jerebu za njegovo požrtvovalno delo pri postavitvi dela na oder, hkrati pa se pripravlja, da bi z njim nastopilo pred praznikom špargljev ter se potem napotilo še v druga društva na našem področju.

Že nekaj let v Štandrežu obnavljajo igralsko tradicijo, ki ima svoje korenine v prvih povojnih letih, ko je domala cela vas nastopala v večjih gledaliških delih. Sedaj nastopa mlajša generacija, otroci tistih, ki so pred toliko leti, takoj po vojni, upodobili nepozabne like iz Miklove Zale in nekaterih drugih ljudskih del. slovenske dramske umetnosti. S to dejavnostjo, ki je zelo razvejana (pred dnevi so gostovali Štandrežci s svojim recitalom na Vrhu) kakor tudi z drugimi pobudami, ki jih v vasi ne manjka in ki zanje poskrbi prizadeven predsednik Danilo Nanut s svojimi sodelavci, se [illegible] še na odgovornejše in zahtevnejše naloge v zvezi s prosvetnim domom v vasi, z vprašanjem torej, ki vedno bolj dozoreva in s katerim se bodo morali vaščani soočiti v razmeroma kratkem času.

«Razbiti vrč» je veselodejanka, s katero so Štandrežci nastopili v Gorici. Na sliki prizor s premiere

PROF. TONE PENKO:

Tržaški dnevnik dveh botanikov iz l. 1816

Vračanje iz Benetk proti Trstu - Gostoljubje kneza Porcia Od Codroipa do Vidma s kočijo za en sam goldinar

10

Odšla sva še na univerzo. Ob 10. uri sva bila pri predavanju iz botanike. Profesor je imel na sebi neko dolgo črno obleko, kot krilo, kot obleka, ki jo nosijo duhovniki, imel je torej na sebi talar, ki je bil okoli vratu obšit z nekim črnim, belim, nekako šekastim hermelinom. Predavanje je bilo odlično. Govoril je — de floris partibus. Poslušalo ga je kakih 50 slušateljev. Sredi ure je profesor dejal, da bo nehal predavati in da bo začel izpraševati. Vsi so navdušeno ploskali. Profesor je vsakega po imenu poklical. Poklicani je vstal, potegnil klobuk z glave in odgovarjal na profesorjeva vprašanja. Odgovarjal — čital je iz zvezka, najbrž tisto, kar je profesor že prej predaval, oziroma narekoval. Ko je bilo ure konec, je profesor odšel, dijaki so pa zopet ploskali. Zakaj vse to ploskanje, nisva mogla dognati.

Po kosilu sva si ogledala naravoslovne zbirke — naravoslovni kabinet. Bila sva razočarana. Saj so velike zbirke, pa bi bile lahko še večje. Zbirke polžev, školjk slabe, zbirke žuželk in ptičev slabe, še najboljše so zbirke rib. Pa je stvar kar razumljiva. Poedini oddelki — zbirke rudnin, zbirke živali, rastlin — za vsak oddelek je potreben poseben strokovnjak. Mora biti poseben strokovnjak za žuželke, poseben za ptiče, poseben za školjke in tako dalje. Mora biti človek, ki pozna v svoji ozki stroki vsa najnovejša dognanja in odkritja. Tu je pa za vse eden, ki je in omnibus aliquid, in toto nihil. Ne more biti ta eden povsod in poznati vsega. Sklep — ustanova propada.

Popoldne sva šla še na mestne okope in k reki Brenta Nekaj je že cvetelo.

16. marca.

Marširava po laški deželi. Zelo zgodaj sva jo mahnila iz Padove proti Trstu. Najprej sva se držala ceste ob kanalu, po katerem sva se pred dvema nočema pripeljala iz Benetk v Padovo. V kraju Stra sva v kavarni zajtrkovala. Kavarnar je bil na srečo Nemec iz mesta Karlsruhe. Bil je to gospod Hoyter. Pozanimala sva se za natančno pot. Gospod je bil mnenja, da bova težko še danes prispela peš v Treviso. Če pa se nama posreči, naj greva naslednjega dne do Pordenona in nato v Videm. Bodo to kar krepki marši, je pristavil.

Iz mesta Stra sva šla skozi kraje Dolo, Camira, Mestre in zvečer po 11-urni hoji res prišla v Treviso. Prekrasna dežela severne Italije. Sijaj in bogastvo nekdanjih Benetk se še povsod pozna. Ob poti stoje čudoviti podeželski dvorci, ki so taki kot palače po naših mestih. Vsa pokrajina je paradiž; sami vrtovi, po katerih so kot venci speljane vinske trte. Med njimi pa mandeljni, breskve, marelice. Kaj mora biti šele jeseni! Kakšna sreča biti doma v teh krajih.

17. marca.

Fontanafredda. Človek obrača, Bog obrne.

V Trevisu sva imela sijajno prenočišče, ki pa ni bilo ravno poceni. Od nekega Nemca sva izvedela marsikaj zanimivega. Ob mestnih vhodih sva čitala na napisni tabli — Strada per Belluno, Cadore, Conegliano, Udine. — Vesela sva bila, bova videla kraje, ki sva jih po imenu poznala iz francoskega vojskovanja pred nekaj leti. Žal skozi prve ne bova šla, šla bova samo skozi tiste, ki so napisani na tabli na zadnjem mestu.

Takoj zunaj mestnih vrat sva prišla na krasno novo cesto. Tako je široka, da lahko peljejo z lahkoto po njej štirje veliki parizarji. Ob straneh sta dve vrsti dreves, ali pa kar koli. Ti ločijo vozno pot od steze za pešce. Ta je tako široka, da zelo ugodno gresta štirje dva človeka. Tla so pa tako gladka in ravna, kot bi hodil po podu. Cesta je ravna, kot bi jo izstrelil iz puške. Nobenega kamna; ob straneh, levo in desno, sami vinogradi.

Danes sva šla preko Piave. Spomnila sva se, da sva pred leti čitala v časopisu članek z naslovom: «Že od prejšnjega tedna divjajo na Piavi hudi boji».

Zajtrkovala sva v Coneglianu. Opoldne sva prišla v kraj St. Canzian. Kupiti nisva tam mogla razen vina prav ničesar. Po navodilih gospoda kavarnarja iz Stra bi danes morala priti do Pordenona in tam prespati. To pa se lažje reče, kot pa izvrši. Pot je bila dolga, vreme kislo, pokrajina ni varna. Korakala sva strumno naprej. Že v Trstu so naju opozorili, da ni tod varno iti peš, popotnike da radi napadajo razbojniki ob tej cesti. «Ljudje so tod razbojniki», so nas svarili, pa ne ropajo in kradejo, kot to delajo Istrani iz lenobe in navade, pač pa iz nuje, ker je že nekaj let zapored bila tod izredno slaba letina. Nerodno — ne poznava ne dežele, ne krajev, ne ljudi, ne jezika. Hodila sva po glavni veliki cesti. Ljudi sploh nisva videla, razen nekaj beračev. V hribih se je temnilo, treskalo in bliskalo je in nazadnje se je pošteno ulilo. Pa se je kar zopet zvedrilo. Šla sva naprej. Polagoma se je temnilo, večerilo, nazadnje se je stemnilo, midva pa še nekaj ur proč od Pordenona. Malo čudno nama je bilo pri srcu. Kje dobiti gostilno, v katero bi stopila. Bogami, nič kaj prijetno. Hodiva, hodiva. Kar zagledava luč in nekaj človeških postav. Morava priznati, da sva se bolj ustrašila kot pa razvedrila. Vendar pa naj bo, kar bo. Pa reče eden: Patrone, quante miglia a Pordenone? Odgovor: «Drei Meilen!» Kamen se je nama odvalil od srca. Srečala sva Nemce. Veselo sva vzkliknila: «Aha, vi ste pa Nemci». Hitela sva spraševati, «kje je v Pordenonu kaka dobra gostilna». «Kaj se mislita ustaviti v Pordenonu dalje časa?» «Ne, ne, le prenočila bi rada.» «Kdo pa sta pravzaprav, da nista Hebrejca?» «Ne, ne, midva sva botanika. Prihajava iz Benetk in greva v Trst.»

«Kaj pa imata v pločevinastih škatlah?»

«To je pa škatla, v katero staviva rastline, ki jih med potjo nabereva.»

«Kaj pa bi počela v Pordenonu. Stopita raje v hišo, v kateri vidita luč. Če sta človeka, kot se spodobi, potem je bolje, da se ustavita tu, kot da gresta v Pordenone. Tudi za pod zob bosta dobila kaj in nič vaju ne bo stalo.»

Seveda se nisva upirala in obirala. «Ali pridete, gospod, še nazaj? Ali bova imela še srečo in priliko, da vas vidiva?» «Ne vem, sem kot trs, ki ga veter maje, kot pravi sveti Janez Krstnik in piše v svetem evangeliju, ki ne vem, če ga poznata ali ne?» Nadaljeval je pogovor s svojim spremljevalcem v italijanščini. Ta se je globoko priklanjal in ponavljal «si signore, si signore».

S spremljevalcem sva stopila v hišo. Prostor je bil soba in kuhinja obenem. Miza je bila že pogrnjena in spremljevalec se je menil z gospodarjem v italijanskem jeziku. Gostilničar naju je povabil, naj sedeva. Prinesel je zajetno steklenico črnega vina, nato juhe, nato razne vrste mesa, meso v obari, pečenko, ribe, pecivo. Šestkrat sva menjala krožnike. Nato je sledil še sir, sadje in prav nazadnje sva dobila še kavo. Bila sva jedi kar potrebna in dobro nama je teknilo. S kakšnim veseljem sva jedla. Ko je hotel gostilničar še po steklenico vina, sva se uprla — pila pa ne bova več.

Potem sva dala znamenje, da bi šla rada spat. Čez dvorišče so naju peljali v sobo, v kateri sta stali dve postelji. Ko sva hotela sobo zakleniti, nisva na vratih našla niti ključavnice, niti zapaha. Zastavila sva stole pred vrata. Odlično sva spala.

18. marca.

Vstala sva kar precej zgodaj. Odmaknila stole in šla v kuhinjo. Zvedela sva, da sva prespala v kraju Fontanafredda in da je za naju poravnal račun knez Porcia. Ugotovila sva in bila sva si edina, da je knez Porcia fant od fare in da imajo veliki gospodje nemalo kdaj priložnost, da si pridobe naklonjenost in prav pravo, nič priliznjeno in prisiljeno zahvalo in hvaležnost soljudi.

V Pordenonu sva zajtrkovala, potem pa sva po ravni cesti, ki ji pravijo via Euganea, korajžno korakala dalje. Prekrasna pokrajina.

(Nadaljevanje sledi)

Deveta obletnica smrti Janeza XXIII.

RIM, 2. — Jutri, 3. junija, bo devet let, odkar je podlegel neozdravljivi bolezni papež Janez XXIII., znan tudi pod vzdevkom «dobri papež». Kakor je znano, je Janez XXIII. dolgo bolehal za neozdravljivo boleznijo, vendar se o tem ni govorilo vse do zadnjih dni njegovega življenja. Ob obletnici smrti papeža Janeza XXIII. bo v baziliki svetega Petra v Rimu žalna maša, ki se je bo udeležil sam papež Pavel VI. Kakor je znano, so v teku formalnosti za proglasitev papeža Janeza XXIII. za blaženega. Vsa leta, od smrti «dobrega papeža», je njegov grob v vatikanskih katakombah vedno obdan romarjev kot še noben grob do danes.

Pred dobrimi desetimi dnevi so imeli v Novem Beogradu dvanajsto zaporedno tekmovanje frizerjev in lasuljarjev za pokal Narta. Na sliki izbirna komisija z modeli

PRED PETO OBLETNICO PETDNEVNE VOJNE

Izraelski vohuni so odkrili res vse

O arabski vojski so vedeli več kot arabska poveljstva

Čez dva dni bo pet let, odkar je Izrael zabeležil lahko in hitro zmago proti arabskim državam na Bližnjem vzhodu in s tem ustvaril ozračje stalne in še večje napetosti ter nevarnosti novega spopada.

V dneh neposredno pred vojno se je zdelo, da se namerava Izrael samo braniti, nato pa je nenadoma napadel in v nekaj dneh uničil sicer dobro oborožene arabske armade.

Kje so bili vzroki tako lahkega uspeha? Bolj kot v ameriškem orožju in v večji izurjenosti izraelskih vojakov je bil uspeh odvisen od odlično organizirane izraelske obveščevalne službe, ki je pehoto, topništvo in letalstvo brez vsake zamude usmerila na točne in gotove cilje.

Vojaški strokovnjaki so mnenja, da ima Izrael, danes po ZDA in Sovjetski zvezi najbolje organizirano obveščevalno službo na svetu.

Služba se deli v notranje centre, v ekipe in posameznike, ki delujejo v samih arabskih državah in v ekipe in posameznike, ki zbirajo «material» po državah, ki so na katerikoli način lahko od bliže zainteresirane pri vsej zadevi. Take ekipe so tudi trgovska podjetja, študenti in podobno.

Notranji centri nadzorujejo v Izraelu živeče Arabce, opremljeni pa so z najmodernejšimi elektronskimi napravami, ki prestrezajo veliko vojaških telefonskih in radijskih pogovorov arabskih držav, skušajo razvozlati kodekse, nadzorujejo polete vojaških letal in premike vojnih ladij. Pred vojaškim spopadom izpred petih let so Izraelci poznali vse kodekse vojaških pogovorov in obvestil, ohromili pa so tudi arabsko obveščevalno službo, ki je preko izraelskih Arabcev delovala na njihovem ozemlju. Veliko takih vohunov so postrelili, druge pa «prepričali», da so sovražniku dajali napačne podatke o izraelski moči. Z denarjem so leto dni pred vojno prepričali tudi iraškega pilota, da je s svojim «Migom 21» pobegnil v Izrael. Letalo je bilo modernejše od tistih, ki jih je takrat imel Izrael. Tehniki so skrbno pregledali vse naprave na letalu.

Veliko vohunov imajo Izraelci tudi po arabskih državah. Ne gre za Jude, ki v njih živijo, ker so le-ti temveč izpostavljeni oblastem, temveč za prave arabske izdajalce, ki za denar po tajnih kanalih dajejo Izraelu tudi drobne vesti o vojaških premikih, o skladiščih orožja in goriva, o stanju letališč in celo o borbenem razpoloženju med vojaki. Pred zadnjo vojno so baje Izraelci vedeli o egiptovski vojski več kot sam egiptovski štab. Podrobno so poznali opremo, izurjenost vojakov v rabi modernega češkega in sovjetskega orožja, oddelek po oddelku. O vojakih so imeli celo dobro mnenje, čeprav niso znali še povsem izkoriščati moč orožja, med oficirji pa je bilo veliko nezanesljivih elementov, prej pripravljenih na umik kot na boj.

Vsa ta mreža seveda ogromno stane. Za finančno kritje poskrbi seveda v glavnem ameriški Pentagon, delno pa tudi bogati Judje, ki redno prispevajo velike vsote državnemu proračunu. Sicer pa je izraelski vojaški proračun v razmerju z državnim proračunom, največji na svetu: nad 70 odstotkov.

Proti tako dobro organizirani mreži so Arabci v velikih težavah. Trenutno stanje je sicer tajnost, pred vojno pa so se na primer Egipčani preveč zanašali na zelo površne vesti iz Izraela in jih večkrat tudi tolmačili tako, kot je bilo njim prav. Sirci so se izkazali med vojno še najbolj odporni, njihova obveščevalna služba pa je delovala skoraj izključno za notranje zadeve, proti morebitnemu državnemu udaru. To je v še večji meri veljalo tudi za Irak.

Na podlagi vsega tega se lahko razume, kako samo 3 milijone Izraelcev lahko drži v šahu nekaj desetin milijonov Arabcev.

K. B.

NEUSPEH NEKE 15-MESEČNE POSKUŠNJE

«Zle» posledice neke okrožnice

Zahodnonemška vojska ni več pruska vojska?

BONN, 2. — Zadnje dni so imeli brivci v mnogih zahodnonemških mestih veliko dela. Te dni se je namreč končala petnajstmesečna poskusna doba, ko so zahodnonemški vojaki smeli imeti dolge lase, kar je med mlajšimi moškimi danes zelo v navadi. Nova uredba, ki jo je izdalo obrambno ministrstvo, pa določa, da morajo vojaki odslej imeti «kratko pristrižene lase ob straneh in na tilniku». To se pravi, da si morajo oziroma, da so si morali vojaki, ki so imeli dolge lase, te ostriči tako, kot si jih striže pretežna večina ljudi. Doslej pa smo mogli v Zahodni Nemčiji videvati mlade vojake, pa tudi kakega mladega častnika, z dolgimi lasmi, kar da se zares ni skladalo z uniformo, še manj pa v primerih, ko si je moral vojak nadeti čelado. Zahodnonemška vojska je bila edina vojska atlantske zveze, ki je dopuščala dolge lase in kadar so se srečali «sobojevniki» iz kroga atlantske zveze, so se delali norca iz nemških vojakov.

Samo ob sebi se razume, da je marsikateri zahodnonemški vojak sprejel ministrsko okrožnico z ogorčenjem ali z žalostjo, morda tudi užaljenostjo. Toda vojak je vojak, je žal številka. Toda v Zahodni Nemčiji obstaja tudi združenje, katerega cilj je, boriti se za demokratično vojsko. In to združenje je napovedalo «vojno» obrambnemu ministrstvu zaradi okrožnice, o kateri je govor. Zato bomo v kratkem verjetno priča tudi kakemu sodnemu procesu, na katerem bodo obravnavali kršitev demokratičnih svobočin in ustavnih pravic nemških državljanov zaradi izvajanja okrožnice, ki prepoveduje vojakom dolge lase.

Če so ogorčeni nad tem v združenju za demokratično vojsko, so razumljivo še bolj ogorčeni neposredno prizadeti vojaki. Nekateri so izjavili, da jim je ta okrožnica prinesla tudi zle posledice. Nekateri vojaki so tožili, da so jih zaradi tega zapustila dekleta. Drugi trdijo, da se bodo nad tem maščevali, brž ko bodo prišli «v civil». Neki častnik pa je bil tako «tenkočuten», da je lastnoročno napisal opravičilno pismo vsem «prizadetim», to se pravi vsem zaročenkam oziroma ženam vojakov oziroma častnikov svoje enote. V pismu je poudaril, da krivda ni njegova, ker da je le izpolnil ukaz.

Zadeva, o kateri je govor, ni povsem nova niti za naše bralce. O dolgih laseh v zahodnonemški vojski smo pisali ob času, ko se je začelo o tem govoriti v Zahodni Nemčiji. Tedaj smo povedali, da so v bonskem parlamentu in v vrhovnem štabu dopustili dolge lase, da pa je moral vsak vojak, ki si ni hotel striči las, nositi mrežico, ki mu je pridrževala lase pod čelado oziroma vojaško čepico. V ta namen je imel tudi pravico zahtevati ustrezno najlonsko mrežico. Toda pozneje so ugotovili, da najlonska mrežica ni primerna. V njej se baje nabere toliko statične elektrike, da povzroča motnje pri raznih napravah na primer pri radarskih aparatih, kar da moti vojaka v njegovi službi. Mrežice iz najlona so zato zamenjali z bombažnimi. Da pa je bila statična elektrika le izgovor, je jasno danes, ko ukinjajo tudi bombažne mrežice za lase in odrejajo kratko striženje las. Sicer pa je ves ta «poskus» stal vrhovno poveljstvo oziroma obrambno ministrstvo kakih 50 milijonov lir v naši valuti.

Negodovanje, ki je zavladalo ne le med prizadetimi vojaki, ki so si morali skrajšati lase, bi znalo imeti še neko drugo posledico. Lansko leto so našteli v Zahodni Nemčiji 19.000 vojaških obveznikov, ki niso hoteli obleči vojaške suknje, ker da jim to preprečuje njihovo versko prepričanje. Nekateri menijo, da bi se moglo to število letos povečati v znak protesta proti okrožnici, ki prepoveduje dolge lase. V nemški vojski je, kot kaže manj stare pruske discipline in tipične nemške pokornosti.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Stare obljube se vam bodo tokrat izpolnile. Nekoliko vznemirjeni boste v sicer ugodnem duševnem razpoloženju.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Rešiti bo treba neke probleme, ki so vas doslej ovirali. Prijetna srečanja in nova prijateljstva.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Vaše načrte bodo upoštevali. Gmotno stanje vam dopušča prijetno potovanje.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Uspehi v nalogah, ki zahtevajo izvirnost. Prehodna in neupravičena vznemirljivost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če boste vztrajni, boste dosegli velike rezultate. Nepričakovana ponudba utegne spremeniti vaše načrte.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Majhen uspeh vas bo spodbudil k večjim načrtom. Rešitev neke komplicirane zadeve.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Vaši nadrejeni vam bodo zaupali. Upoštevati bo treba zahteve in potrebe družine.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Pretirana avtoriteta lahko škodi prestižu. Zelo konstruktivno obdobje v sentimentalnih odnosih.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Vztrajnost vas bo privedla do veseljivih uspehov. Nesporazum z ljubljeno osebo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Previdnost pri osebnih izdatkih. Boriti se boste morali proti lastnim razvadam. Ne bodite žrtev predsodkov.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ni čas za dolgoročne načrte. Ukrepati bo treba hitro. Vaša ljubezen bo postavljena pred težko preizkušnjo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Predloge je treba sprejeti s previdnostjo. Odstranite vsak dvom glede svojih sposobnosti.

FILMSKI KROŽKI V TRSTU

Politična dogajanja in njihovi odmevi

Precej hrupa je povzročilo, kar se je letos zgodilo v kinoforumu «Proposta 71». Ta filmski krožek, ki je že v prejšnjih letih deloval kot odsek salezijanske organizacije Kulturni center «Janez XXIII», je v začetku sezone objavil program z izrazito napredno in levičarsko tendenco. Posamezne filme je vključil v cikluse, ki so obravnavali politične probleme in se jih je posluževal v funkciji javne diskusije o teh argumentih. Kako je prišlo do tega razvoja, ki je predstavljal jasno razliko glede na prejšnje sezone. Medtem ko je ostal Center v rokah salezijancev in desničarskega vodilnega odbora, je bil Kinoforum poverjen skupini levičarskih katolikov (mnogi so člani gibanja MPL).

V začetku je ostalo protislovje zakrito. Program krožka je dosegel velik finančni uspeh in vsaj v diskusijah povzročil precejšnje politično zanimanje v večjem delu pretežno mladinske publike. To je vedno bolj vznemirjalo odbor Centra in ko bi bilo moralo priti do predvajanja dokumentarca «La fabbrica», ki prikazuje zgodovino Fiata, sta župnik in odbor Centra prepovedala predvajanje in ga preprečila, tako da sta poklicala policijo in zaplenila projektor. Večina članov je podprla vodstvo Kinoforuma proti avtoritarnemu nastopu; tudi vseh pet tržaških filmskih krožkov je podpisalo dve skupni protestni izjavi. Vendar se je odbor Centra dokončno uveljavil, ker je imel pač primerna sredstva za to. Sedaj je Kinoforum v rokah nazadnjaškega odbora Centra in ta linija bo po vsej verjetnosti obveljala tudi v prihodnjih sezonah.

To ni prvič, da pride v nekem tržaškem filmskem krožku do ostrega spopada, ki ni povezan le s kulturnimi izbirami, temveč odvisen od izrazito političnih zahtev. V zadnjih treh sezonah so vsi tržaški filmski krožki doživeli tak spopad, razen centra «La Cappella Underground», v kateri do javnih protislovij ni moglo priti zaradi zgolj kulturne, politično indiferentne (vsaj v uradnih namenih) dejavnosti te organizacije in zaradi zasebnega značaja njenega vodstva (v okviru katerega je prišlo le do notranjih trenj, ki so ostala neznana široki publiki). Oglejmo si dogodke zadnjih treh sezon.

Sezona 1969-70. V ljudskem filmskem krožku «Umberto Barbaro», ki je nastal kot organizem KPI, pride do ostrih protislovij med skupino, ki je vezana na KPI, in skupino, ki jo sestavljajo člani različnih izvenparlamentarnih levičarskih organizacij. Na zborovanju, pred katerim ostane protislovje precej zakrito, zmaga prva skupina, ki izloči drugo. Tudi v prihodnjih sezonah bo vodstvo ostalo v rokah prve skupine, iz katere vendarle izstopajo nekateri člani, pridružijo pa se ji nekateri socialisti in neodvisneži (trenutno se provokatorsko vključi tudi neki fašist, ki je potem razkrinkan). Le en član druge skupine bo po enem letu stopil v Tržaški kinoforum, ostali se ne bodo več udejstvovali v filmskih krožkih.

Sezona 1970-71. Na koncu pride v Tržaškem kinoforumu, ki je krožek s katoliško preteklostjo, do spopada med skupino, ki jo sestavljajo levičarski demokristjani, avtonomni katoličani in socialisti, ter skupino levičarskih izvenparlamentarcev (ki se jim pridruži kak član stranke PSIUP). Na zborovanju zmaga druga skupina, v kateri pride nato do sekundarnih protislovij med tistimi, ki predlagajo spremembo v izrazito politično organizacijo in tistimi, ki hočejo, da se poleg politične dejavnosti ohrani tudi kulturna; uveljavi se zadnja linija, ki še danes vodi krožek z imenom Kolektiv tržaškega kinoforuma. Demokristjanska tendenca ustanovi Kinoforum Mladinskega krožka v Miljah.

Sezona 1971-72. Prelom v Kinoforumu «Proposta 71/Janez XXIII», ki smo ga že opisali. Ne vemo še, kaj bo odločila izključena skupina, ki je vsekakor v dobrih odnosih s krožkom «U. Barbaro» in s Tržaškim kinoforumom.

Opisali smo vse te dogodke, ker se nam zdi, da grejo preko kronike. Pomenijo namreč, da je kulturni teren, kljub vsemu (kljub analizam o kulturni industriji ipd.), še vedno vezan z razvojem v družbi, zdaj posredno, zdaj neposredno. Kar nas nazadnje, ne glede na to, kako so se zaključili posamezni primeri, precej razveseljuje.

S. G.

NA FILMSKIH PLATNIH

Robert Mulligan;

«Summer of '42»

Ameriški film «Summer of '42» (Quell'estate del '42, 1971) je zelo dobro delo režiserja Roberta Mulligana. Vključuje se v melancholični povratek sedanje ameriške kinematografije v državno preteklost: doslej smo bili vajeni predvsem na začetek stoletja ali na leta 20 in 30; Mulliganov film prehaja v leta 40, v leta, ko je Amerika v vojni.

Ta melancholična smer pomeni zanimivo razmišljanje o odpovedih, ki jih je zahtevala državna preteklost, «gradnja družbe, napredka, svobode, civilizacije itd.». Dokaže nam, da je obstoječa družba osnovana na navidezni harmoniji ki prekriva veliko dejanskega trpljenja.

«Summer of '42» je ambietiran na letoviškem otoku, kjer 15-letni protagonist z dvema prijateljema odkriva spolno in čustveno življenje. To odkrivanje ima tri nivoje: zgolj spolnega (odnos protagonistovega prijatelja z dekletom), sublimirano sentimentalnega (prizor iz takratnega Rapperjevega filma «Now, Voyager», v katerem Bette Davis spremin'a v askezo svojo ljubezen do Paula Henreida), in končno, spolno - čustveni nivo, ki ga protagonist spozna na koncu v odnosu s starejšo žensko. Vrednost filma je predvsem v tem, da iz tega pestrega prikazovanja imanentnosti preskoči na koncu k izgubi, ki jo zahteva realnost in družba.

V glavni vlogi igra mladi Gary Grimes. Poleg njega se izkaže čudovito lepa Jennifer O'Neill, ki smo jo že spoznali v Hawksovem «Rio Lobo». Njena prisotnost oživi film; ni naključje, da so edini živi element v enoliki uporabi barve (odlična fotografija Roberta Surteesa) njene rdeče vrtnice, (kot je opazil Jean-Loup Bourget v svoji odlični recenziji v reviji «Positif»). Zelo lepa glasba Michela Legranda, skladatelja, ki se je uveljavil v čustveni zvrsti glasbe za film (napisali smo «glasbo» in ne «glasbeno opremo», ker ima Legrandova kompozicija vedno osrednjo vlogo v filmih).

S. G.

PARIZ, 2. — Francoska umetnica Claudine Auger, za katero je znano, da je ves čas močno zaposlena, saj je komaj končala delo pri snemanju filma «L'uccisore di uccelli» v Španiji ter pri filmu «Gli ordini sono ordini» v Italiji, najde še dovolj časa za kako drugo delo. Trenutno se je lotila učenja ruščine.

«Hočem brati Puškina v izvirniku. To je moj najbolj priljubljen avtor. Vedno sem si želela, rekli bi celo sanjala o tem da bom Puškina prebirala v njegovem jeziku» — je rekla Claudine Auger.

Kar zadeva njene načrte za bližnjo bodočnost, francoska umetnica upa, da se bo «čimprej vrnila v ZDA». Toda pri tem igrajo glavno vlogo njena čustva. Hkrati, je dodala, jo vlečejo v ZDA tudi obveznosti, ker je pred nedavnim sodelovala pri neki oddaji na ameriški TV.

TONE SVETINA

402.

UKANA

TRETJA KNJIGA

Grozila je, da se bo vsak čas sesula in pokopala vse, kar je živega na pobočju. Samo nekaj trenutkov je starec opazoval nevarnost, potem so novi oblaki zagrnili svod in spet je začelo snežiti. Če bi bil mlad, bi si navezal krplje in se odpravil v boj s snegom. Morda bi se preril do vasi, tako pa je moral počakati. Postalo mu je žal, da ni poslušal Bliska in odšel za nekaj časa v dolino.

Čez noč mu je zametlo več kot polovico vhoda. Zdaj ni mogel nikamor. Zakuril je ogenj in razmišljal, kaj naj stori. V njem je rastla tesnoba, kakršne ni občutil niti takrat, ko je stal pred puškami. Potem je zaslišal nekje v ostenju votel, strahovit pok in hrumenje, kot bi se podiral svet. Dovolj let je prebil v gorah, da je vedel, kaj to pomeni. Kri mu je ledenela. Obsedel je ves otrpel in čakal...

Hrumenje in pokanje se je naglo bližalo. Uničujoča glasba smrti je zavrtala v njegova ušesa in mu razkrojila duha. Slišal je, kako se okoli njegove kaverne lomi drevje in trese zemlja. Težka gmota je zdrsnila dol in z gromkim udarcem dodobra zadelala vhod...

Še nekaj časa potem, ko se je hrumenje umirilo, je stal široko razkoračen in gologlav v poltemi ter strmel v vrata. Stiskal je pesti, kot bi se pripravljal na boj. Zdaj je v pasti, zasut... Nekoč ga je zasulo v rovu in vedel je, kaj to pomeni. Takrat so pričakovali pomoč od zgoraj in laže so čakali...

V pljučih je začutil zadušljiv dim. Vedel je, da mora naglo ukrepati...

Zgrabil je sekiro in vrgel vrata s tečajev. Poiskal je lopato v kotu. Spomnil se je, da mora zadušiti ogenj, ker mu jemlje prepotrebni zrak. Nastrgal je snega in ga vrgel na žerjavico. Izpod pograda se je izmotal pes. Žalostno je zatulil, se vzpel nanj in mu lizal roke, kot bi vedel, da ju le one lahko rešijo. Mimogrede je pobožal psa in gledal, kako je v snegu cvrčala žerjavica in ju je zagrnil bel dim...

«Saj sem izgubil pamet. Ugasil sem ogenj, ne da bi bil prižgal svečo...»

Mrzlično je brskal po žepih in po polici, toda vžigalic ni bilo.

Šele čez čas jih je zatipal in prižgal petrolejko. Svit luči mu je pregnal tesnobo. Zgrabil je za lopato in se lotil plazu. Sneg je bil grudast in stlačen. Metal ga je v kaverno. Delo mu je vračalo moč in voljo do življenja. Luknja je rastla počasi, vendar je kmalu stopil v sneg.

Zraka mu je naglo zmanjkovalo. Z lopato je potolkel po sneženi steni in prazno poslušal. Udarci so peli votlo in težko. Debela je nekaj metrov, je pomislil. Bolje je, da misli, da je debelejša kot tanjša, ker jo bo laže premagal.

Kopal je kot svoj čas v rovu, kadar mu je šlo za to, da bi veliko zaslužil. Po vsem telesu ga je oblival pot. Na smrt ni mislil. Vedel je, da mora kopati, ker mu ne preostane nič drugega. Čas je tekel, zrak je pohajal. Bil je že tako globoko, da je moral delati s sklonjenim hrbtom. Splazil se je iz luknje in odstranil sneg, ki ga je oviral.

Potem se ga je pričela lotevati utrujenost. V roke so ga prijemali krči in v glavi ga je bolelo. Podvomil je, da bo zdržal, ker se je bil preveč zagnal. Moral se je odpočiti. Legel je na klop. Hlastno je sopel v zatohli, izrabljeni zrak in se tresel po vsem telesu. V izsušenih ustih je začutil grenkobo. Spomnil se je na kavo. Popil jo je in se vrnil v rov. Še nekaj časa je kopal — tedaj pa mu je zaprlo pot izruvano drevo. In ko je nekajkrat ihtavo sunil z lopato, se mu je odlomil ročaj. Brez ročaja je šlo počasi. Zraka je bilo čedalje manj in polaščala sta se ga slabost in omedlevica. Kot rudar je dobro poznal ta občutek in vedel je, da je nevarnost v njem samem. Zato je še vztrajneje ril v temo snežene stene. Rov je moral zožiti, ker je v kaverni zmanjkalo prostora za sneg. Zrak se je zredčil...

Izgubil je smisel za čas. Zdelo se mu je, da koplje že celo večnost. Nikoli ni imel ure. Podnevi se je ravnal po soncu, ponoči po zvezdah. Sedaj pa se je strahoma spraševal, kaj je zunaj. Vanj se je vtihotapila grozljiva misel na smrt. Ni bil voljan umreti, čeprav si je dopovedoval, da ne bo mogel več dolgo zdržati. Za hip je pomislil, da bi se vrnil v kaverno, legel na pograd in počival. Toda to bi pomenilo zaspati za večno...

Hotel je živeti. Zato ni počival. Noge ga niso držale. Padel je na kolena in grebel. Zavedel se je, da mu je čas odmerjen in da je kopal spočetka preveliko luknjo. Zato je rov spet zožil in ril vanj kakor krt.

Vedel je, da je prevrtal že šest metrov debelo steno in da udarci z lopato zvenijo bolj tenko — slutil je bližajoči se zrak. Napel je poslednje moči. Kar na slepo je suval z lopato. V rovu je bila popolna noč. Sneg, ki ga je bil odkopal, ga je močno oviral. Prostora je bilo premalo, s členki rok je udarjal po robeh ostrih grud. Roke so mu krvavele. Oči je imel solzne od dima. Toda ni čutil bolečin.

Omotica se je vračala, telo je slabelo, duh pa je vztrajal. Prebiti se! Še je upal, da bo videl cvetoča pobočja pod stenami in iskal granate. Spomnil se je na Primoža, na Vojka in kmete v vasi. Ne more jih čakati. Preden se bodo skozi plazove prebili do njega, če se je sploh mogoče prebiti, se bo zadušil...

Njegova lopata je krušila čedalje manjše grude in čedalje bolj počasi. Usta je imel široko odprta in hropeče je lovil s smrtjo nasičeni zrak.

Potem se mu je zavest začela razblinjati. Začel je blesti. Lopata mu je padla iz rok, zato je grebel z rokami, golimi in krvavimi. Njegovo sloko, koščeno telo je še nekaj časa trzalo in roke so greble po snegu, zdaj že brezsmiselno, dokler niso zastale...

Plamenček v kaverni je ugasnil. Pes je zajokal z visokim,

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 3. JUNIJA 1972

NOGOMET

ZAČETNIKI

15.00 v Trstu, Ul. Flavia
Libertas — Breg

* * *

16.00 v Trstu, Ul. Flavia
Giarizzole — Zarja

* * *

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO V MNOGOBOJIH

15.00 v Trstu, stadion «Grezar»
Nastopa tudi Bor

* * *

JUTRI

NEDELJA, 4. JUNIJA 1972

NOGOMET

MEMORIAL S. KRASNE

17.00 na Proseku
Primorje — Aurisina

* * *

17.00 v Križu
Vesna — Breg

* * *

MLADINCI

11.30 v Padričah
Primorje — Libertas

* * *

NARAŠČAJNIKI

8.30 v Trstu, Sv. Sergij
S. Sergio — Gaja

* * *

9.00 v Dolini
Breg — Vesna

* * *

10.00 na Proseku
Primorje — Giarizzole B

* * *

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Don Bosco

* * *

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO V MNOGOBOJIH

8.30 v Trstu, stadion «Grezar»
Nastopa tudi Bor

TOTIP

1. — prvi	2	2	X
drugi	1	X	1
2. — prvi	1		
drugi	1		
3. — prvi	1	X	
drugi	X	1	
4. — prvi	1	1	
drugi	X	2	
5. — prvi	1	X	
drugi	X	2	
6. — prvi	1		
drugi	1		

Totocalcio

Arezzo - Sorrento	1		
Bari - Perugia	1		
Catania - Taranto	X		
Cesena - Novara	1		
Como - Brescia	1		
Genoa - Livorno	1	X	2
Lazio — Foggia	1		
Modena - Reggina	1		
Monza - Palermo	1	X	
Ternana - Reggiana	1	X	
Alessandria - Solbiat.	X	1	
Padova - Cremonese	1	X	
Pro Vasto - Lecce	X	1	2

OLIMPIJSKE IGRE

ATENE, 1. — Olimpijska plamenica bo pričela svojo pot 28. junija iz Aten in bo prispela v München 26. avgusta.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO - TRST

priredi dne 11. junija 1972 ob 10. uri v Bazovici

ČETRTO MLADINSKO ŠPORTNO SREČANJE

za otroke osnovnih šol iz Doline, Boljunca, Mačkovelj, Prebenega, Domja, Boršta, Ricmanj, Katinare in Bazovice

MEDNARODNA KOLESARSKA DIRKA «GIRO D'ITALIA»

Po vožnjah na kronometer Merckx utrdil svoj naskok

Gimondi je povečal svoj zaostanek za roza majico še za 50 sekund

FORTE DEI MARMI, 2. — Dvanajsta etapa kolesarske dirke po Italiji je bila razdeljena na dva dela, oba na kronometer. Kolesarji so se morali dvakrat boriti proti času na 20 km dolgi progi, kar predstavlja novost. Vrstni red na skupni lestvici je ostal nespremenjen, le da je Belgijec Eddy Merckx še povečal svoj naskok. Zmagal je v prvi poletapi, zadovoljiti pa se je moral z drugim mestom v drugem delu dirke.

V prvi vožnji na kronometer je kolesarje oviral močan veter. Vseeno pa se je na prvo mesto uvrstil svetovni prvak, čeprav le 11" pred odličnim Gimondijem in presenetljivim Swertsom. Vsi drugi favoriti pa so se morali omejiti na obrambo, predvsem pa Gösta Pettersson, ki se ni znašel in je precej zaostal. Razmerama dobro pa se je odrezal Fuente, medtem ko je Motta omejil svoj zaostanek v prvi poletapi na eno minuto. Uresničila so se torej predvidevanja, saj je Merckx dokazal, da za sedaj še nima enakovrednih nasprotnikov.

Vrstni red na cilju prve poletape:

1. Merckx (Bel.) 25'04", s poprečno hitrostjo 47,872 km na uro
2. Gimondi (It.) 11" zaost.
3. Swerts (Bel.) 11"
4. De Vlaeminck (Bel.) 15"
5. Ritter (Dan.) 22"
6. Simonetti (It.) 31"
7. Pettersson G. (Še.) 35"

V drugi poletapi pa je Belgijec Swerts pripravil pravo presenečenje. Na cilju je bil namreč za 11" boljši od roza majice. Odpovedali pa so ostali kolesarji. Gimondi je zaostal skoraj za minuto, prav tako Pettersson, na katerega so vsi gledali kot na najnevarnejšega nasprotnika belgijskega asa. Ostali kolesarji pa so vsi poslabšali svoj položaj, saj so v drugi vožnji rabili precej več časa za pot kot pa v prvi.

Vrstni red na cilju druge poletape:

1. Swerts 24'39", s poprečno hitrostjo 48,680 km na uro
2. Merckx 11" zaost.
3. Gimondi 50"
4. Pettersson G. 58"
5. Gonzales L. 1'03"
6. Ritter 1'03"
7. De Vlaeminck 1'13"

Etapo je osvojil Eddy Merckx, čeprav je imel enak čas kot Swerts. Toda pri nadaljnjih računih se je pokazalo, da je svetovni prvak rabil za pot v obeh delih 26 stotink sekunde manj kot pa njegov nasprotnik. Tretji je bil Gimondi, ki se je izkazal le v prvem delu, nato pa je popustil, ko bi lahko napravil kaj več. Razočarajoča je bila Petterssonova vožnja, saj je zgubil več kot minuto in bo sedaj precej težko nadoknadil ta zaostanek. Merckx je danes nedvomno dokazal, da ga bo zelo težko premagati, čeprav se bo moral v Alpah braniti prav pred vsemi. Lestvica je po današnji etapi dobila realnejše obličje.

Vrstni red po obeh poletapah (40 km):

1. Eddy Merckx 49'54", s poprečno hitrostjo 48,094 km na uro
2. Swerts z enakim časom
3. Gimondi 50" zaost.
4. Ritter 1'14"
5. De Vlaeminck 1'17"
6. Pettersson G. 1'22"
7. Gonzales Linares 1'32"
8. Simonetti 1'48"
9. Galdos 2'07"
10. Pesarrodona 2'13"
11. Fuente 2'22"
12. Lasa 2'29"
13. Manzaneque 2'29"
14. Pfenninger 2'31"
15. Motta 2'34"

Skupna lestvica po dvanajstih etapah:

1. Merckx 58.24'08"
2. Pettersson G. 1'32"
3. Fuente 3'59"
4. Lasa 5'41"
5. Gimondi 6'26"
6. Galdos 6'37"
7. De Vlaeminck 6'46"
8. Motta 6'47"
9. Lopez Carril 7'50"
10. Zilioli 8'02"
11. Schiavon 8'52"
12. Swerts 9'34"
13. Panizza 9'53"
14. Bergamo 9'54"
15. Pesarrodona 9'57"

Jutri bo na sporedu 13 etapa Forte dei Marmi — Savona, 200 km.

NOGOMET

LONDON, 2. — George Best, ki je pred dvajsetimi dnevi izjavil, da ne bo več igral nogometa, se je premislil in se hoče vrniti k svojemu klubu Manchester United.

JUDO

MILAN, 2. — Jugoslovan Bajcetič je zmagal na turnirju v judu v Milanu. Po zmagi v svoji skupini je Bajcetič premagal v finalu Švicarja Parisa. Drugi Jugoslovan Obadov pa se je uvrstil na četrto mesto.

Unionovi naraščajniki bodo jutri igrali z Don Boscom

KOŠARKA

BERGAMO, 2. — V Bergamu se je končala kaj nenavadna košarkarska tekma, ki je trajala nepretrgoma 24 ur. Nenavaden je tudi rezultat, saj je zmagovita ekipa dosegla kar 2080 točk, poraženec pa le šestdeset manj. Tekma se je pričela na odprtem igrišču, končala pa se je v telovadnici zaradi močnega dežja. Ves čas srečanja se niso smeli igralci oddaljiti od igrišča. Ekipi sta bili izenačeni vse do 20 minut pred koncem.

NA MEDNARODNEM ATLETSKEM MITINGU V TURINU

Nov italijanski državni rekord Paole Pigni v teku na 1500 m

Na prireditvi so dosegli še vrsto drugih odličnih rezultatov

TURIN, 2. — Na mednarodnem atletskem mitingu v Turinu so dosegli danes vrsto odličnih rezultatov, saj so bili nekateri dosežki na svetovni ravni, padlo pa je tudi več državnih rekordov. Oglejmo si podrobneje posamezne discipline.

Skok v daljino — ženske

1. Morgova (Bol.) 6,64 m
2. Schiller (Z. Nem.) 6,40 m
3. Rings (SZ) 6,20 m
7. De Blasis (It.) 5,72 m

Glavna bitka za prvo mesto se je bila med Bolgarko in Nemko. Končno pa je Morgova le premagala za 6 cm svojo nasprotnico.

Skok v višino — ženske

1. Simeoni (It.) 1,76 m
2. Borsica (Fr.) 1,73 m
3. Gontkonskaja (SZ) 1,73 m
4. Massenz (It.) 1,70 m

Simeonijeva je prepričljivo zmagala, naskakovala pa je tudi višino 1,81 m, kar bi bil za 2 cm izboljšan italijanski rekord.

200 m — moški

1. Mennea (It.) 20"4
2. Clerc (Švi.) 20"7
3. Benedetti (It.) 21"0

Mennea je izenačil italijanski rekord na tej razdalji. Kasneje mu je izročil nagrado olimpijski zmagovalec iz Rima na tej razdalji, Livio Berruti.

400 m ovire

1. Zorin (SZ) 50"4
2. Frinoli (It.) 50"5
3. Štukalov (SZ) 50"6

Frinoli je vodil ves čas do zadnje ovire, nato pa ga je prehitel Sovjet Zorin.

100 m — ženske

1. Molinari (It.) 11"7
2. Nappli (It.) 11"8
3. Čistjakova (SZ) 11"8

V pomanjkanju vidnejših nasprotnic so bile Italijanke na najkrajši progi v premoči.

Met kopja — moški

1. Schell (Z. Nem.) 74,66 m
2. Milevski (Bol.) 74,30 m
3. Pappalardo (It.) 73,90 m
4. Cramerotti (It.) 73,16 m

Nemec si je zagotovil zmago že s prvim metom (74,42 m), nato pa je v zadnji seriji ta rezultat še izboljšal za 24 cm.

1500 m — ženske

1. Pigni (It.) 4'10"5
2. Kazankina (SZ) 4'13"6
3. Schenk (V. Nem.) 4'16"8
4. Rajer (Jug.) 4'18"1

Pignijeva je vodila od prvega do zadnjega metra in je na cilju za sekundo in pol popravila italijanski državni rekord. Ostale tekmovalke so ji držale korak le do 1.000 m, nato pa so krepko zaostale.

110 m ovire

1. Drut (Fr.) 13"3
2. Liani (It.) 13"8
3. Acerbi (It.) 13"8

Francoz Drut je že četrtič v tej sezoni pretekel to progo v 13"3, to je v času, ki je le za desetinko slabši od svetovnega rekorda. Fant je zato potrdil, da sodi med najresnejše kandidate za olimpijske kolajne v München.

400 m — moški

1. Cellerino (It.) 46"2
2. Paoli (Fr.) 47"3
3. Nosjenko (SZ) 47"5
4. Bello (It.) 48"0

Cellerino je prehitel Francoza v zadnjih tridesetih metrih in je postavil z doseženim časom nov osebni rekord.

Met kladiva

1. Theimer (V. Nem.) 71,60 m
2. Sachse (V. Nem.) 71,38 m
3. Vecchiatto (It.) 68,82 m

Theimer je z zadnjim metom prehitel svojega rojaka in si zagotovil prvo mesto. Vecchiatto ni nikoli ogrožal obeh menških metalcev.

Troskok

1. Drehmel (V. Nem.) 17,01 m
2. Corbu (It.) 16,96 m
3. Gentile (It.) 16,22 m
4. Spasojevič (Jug.) 16,03 m

Evropski prvak Drehmel je le za 5 cm prehitel Corbuja, Gentile pa je skakal slabo.

100 m — moški

1. Guerrini (It.) 10"5
2. Preatoni (It.) 10"5
3. Clerc (Švi.) 10"5

Spočetka je vodil Meite (Slonokoščena obala), a je na drugi polovici proge popustil in je zaostal za desetinko sekunde za prvimi tremi tekači.

Na tej progi so opravili še dva starta samih italijanskih tekačev, med katerimi so štirje dosegli čas 10"5, šest pa 10"6.

400 m — moški

1. Fiasconaro (It.) 46"2
2. Puosi (It.) 46"7
3. Giovanardi (It.) 47"2

Fiasconaro je tekel zelo dobro do 50 metrov pred ciljem, ko mu je zmanjkalo moči, vendar je kljub temu zanesljivo zmagal.

800 m — moški

1. Fontanella (It.) 1'49"3
2. Castelli (It.) 1'50"0
3. Riga (It.) 1'50"0

Nezanimiv tek s poprečnimi rezultati.

Skok s palico

1. Isaksson (Še.) 5,45 m
2. Dionisi (It.) 5,35 m
3. Fraquelli (It.) 5,10 m

Prvi in drugi sta začela skakati šele pri višini 5,20 m. Dionisi je zgrešil italijanski rekord pri višini 5,45 m, Isaksson pa ni uspel izenačiti svetovnega rekorda na višini 5,60 m.

1500 m — moški

1. Ivanov (SZ) 3'37"8
2. Arese (It.) 3'39"3
3. Gurgos (Šp.) 3'41"3
4. Koprivica (Jug.) 3'41"5

Ivanov je znan kot tekač na 800 metrov, zato je njegova zmaga na tej razdalji presenetila, zlasti še, ker z njo ni le (po silovitem 150 m dolgem zaključnem sprintu) premagal evropskega prvaka Areseja, ampak celo postavil nov sovjetski državni rekord.

Skok v višino — moški

1. Dahlgren (Še.) 2,19 m
2. Joan (Rom.) 2,16 m
3. Schivo (It.) 2,13 m

Šved je izpolnil pričakovanja, ni pa preskočil višine 2,22 m, katero je že premagal v dvorani. Siabo je skakal Schivo.

5.000 m

1. Ardizzone (It.) 14'06"4
2. Kondzior (Pol.) 15'06"8
3. Pusterla (It.) 14'07"

Ta tek je bil zelo izenačen, zlasti za prve tri tekače.

Skok v daljino — moški

1. Hines (ZDA) 8,12 m
2. Klaus (Z. Nem.) 7,92 m
3. Rousseau (Fr.) 7,80 m
4. Rak (Jug.) 7,63 m
8. Benechi (It.) 7,35 m

Hines je potrdil svojo mednarodno veljavo s skokom, ki ga je dosegel v prvi seriji.

Met diska — moški

1. De Vincentis (It.) 61,16 m
2. Spasovshodskij (SZ) 57,78 m
3. Simeon (It.) 59,52 m

De Vincentis je postavil z današnjim doseškom svoj osebni rekord.

4 x 400 m — moški

1. Italija B 3'11"6
2. Italija A 3'11"8
3. Italija C 3'18"5

Na tej progi so nastopale samo italijanske štafete.

4 x 100 m — moški

1. Italija A 39"4
2. Italija B 39"9
3. Slonokoščena obala 40"3

Italija A je postavila najboljši italijanski rezultat na tej progi po letu 1968.

4 x 100 m — ženske

1. Italija 45"3
2. Bolgarija — SZ (mešana ekipa) 45"8

Italijanke so zrušile dosedanji rekord 45"6.

Ta prireditev, na kateri so nastopali pred več kot 15.000 gledalci, atleti iz 19 držav, je prinesla Italiji dva nova in en izenačen državni rekord. Poleg tega je bilo doseženih še nekaj rezultatov na svetovni ravni, zato lahko rečemo, da je bilo to doslej eno najboljših letošnjih tekmovanj v Evropi in so lahko organizatorji z izkupičkom prireditve vsekakor zadovoljni.

NOGOMET

BOLOGNA, 1. — V sredo se bo pričel četrti nogometni turnir «Renato dall'Ara», na katerem nastopa deset enajsteric.

MLADINSKI NOGOMET

Po dveh porazih Primorje zmagalo

Med naraščajniki Breg osvojil obe točki, Gaja pa eno

MLADINCI

Edera — Primorje 0:1 (0:1)

EDERA: Sema, Tomasin, Caponigro, Ceccolini, Carmeli, Penco, Bogoni, Minatelli, Masetti, Tonini.

PRIMORJE: Ferfolja, Blažina, Šegina, Košuta, Husu, Germani, Verginela, Štrekelj, Zanella, Kemperle, Černjava.

STRELEC: v 26. min. p.p. Zanella.

Po dveh zaporednih porazih je Primorje spet zmagalo. Tokrat je bila «žrtev» proseške ekipe Edera, ki je morala kloniti z 1:0. Rezultat pa ne dokazuje pravega stanja na igrišču. Prosečani so bili stalno v napadu. Gradili so lepe in hitre akcije, ki so večkrat zaposlile nasprotnikovega vratarja. Tržačani so odgovarjali le s sporadičnimi protinapadi, ki pa niso vznemirili Ferfolje.

V vrstah «rdeče-rumenih» je nastopilo nekaj naraščajnikov. Ti so povsem zadovoljili, najbolj pa se je izkazal branilec Blažina. Na sredini igrišča sta zagospodovala Štrekelj in Verginela, ki sta bila pobudnika vseh akcij. Napadalno vrsto je tokrat okrepil Černjava. Z Zanello je bil stalen trn nasprotnikove obrambe.

Tržačani so šibka enajsterica. V vsej tekmi so se le nekajkrat približali Ferfolji, zato je njihov poraz povsem zasluženi.

Primorje je začelo že od vsega začetka z napadalno taktiko. V prvih minutah je imelo nekaj priložnosti, katere pa sta Verginela in Štrekelj malomarno zapravila. Zmagoviti gol je v 26. min. dosegel Zanella, ki je izrabil Štrekljevo podajo v kazenskem prostoru.

V drugem polčasu so «rdeče-rumeni» nadaljevali z napadanjem, vsi njihovi poskusi pa niso obrodili zaželenih sadov. Izid je ostal tako neizpremenjen: Edera — Primorje 0:1.

M. K.

NARAŠČAJNIKI

Gaja — Giarizzole 0:0

GAJA: Murri, Ladi Milkovič, Stojkovič, Grisoni, Križmančič (k), Darko Milkovič, Merlo, Romanazzi, Angelucci, Kralj, Ghezzi.

Gaja je ekipi Giarizzole A iztrgala točko. Igra obeh ekip je bila zadovoljiva.

Nogometaši so bili zlasti v težavah zaradi močne burje, ki je motila potek tekme. V poslednjih minutah pa je še dež oviral igro. Ker je burja pihala močno, sta bili obe ekipi oškodovani v enem polčasu. V prvem delu igre so gostje v glavnem napadali, gajevci pa so umirjeno zavračali vsak napad. Pri tem se je zlasti izkazal Bruno Križmančič, ki je bil pravi steber domače obrambe. V drugem polčasu pa so domačini skušali izvesti kak protinapad. Ustvarili so tako nekaj nevarnih akcij, ki so se le za las izjalovile. V poslednjih minutah pa so gostje ponovno prevzeli pobudo v svoje roke in so izvedli nekaj nevarnih protinapadov. Do gola pa ni prišlo.

b. l.

Costalunga — Breg 0:3 (0:2)

BREG: Ota, Zafran, Slavec, Košuta, Samec, Pavletič, Lovriha M., Strnad, Bržan, Sovič, Štranj.

STRELEC: Strnad (2) in avtogol.

Predzadnjo, zaostalo tekmo so Brežani odigrali na igrišču Sv. Sergija proti Costalungi, ki v začetku tekme ni znala urediti svoje obrambne vrste. Takoj v 1. min. je dobil Strnad na desnem krilu lep predložek. Učinkovito in točno je usmeril pod vratnico in ... gol. Presenečeni gostitelji si niso še opomogli, ko je prišlo v 4. min. do avtogola, ki ga je zakrivil vratar, ki ga je ukanil sunek vetra. Brežani so imeli nato lahko delo. Edina skrb jim je bila, da ne bi prejeli gola (zaradi količnika golov). V tem prvem delu igre so nasprotnika nadigrali, vendar do zadetka ni prišlo. Brežanska obramba je bila budna in je onemogočila Costalungi vsak poskus protinapada.

V d.p. je bila podobna igre enaka. Brežani niso forsirali, vendar so večkrat bili blizu zadetka po zaslugi Pavletiča, Lovrihe, Bržana in Soviča. Tretji in zadnji gol je podpisal Strnad v 10. min. in tako zapečatil izid srečanja. Naj še omenimo priložnost za Costalungo, ki je v 18. min. zastreljala enajstmetrovko, ki jo je sodnik dosodil z izredno lahkoto.

V začetku d.p. je sodnik, zaradi prerivanja izključil Bržana in Bona. Tokrat je prišla celotna postava «plavih» do veljave predvsem zaradi lepe, skupne, hitre in učinkovite igre, za katero prav vsi zaslužijo pohvalo.

IST

JUTRI OTVORITVENA SLOVESNOST

Nov športni objekt Poleta na Opčinah

Mladini bodo predali v uporabo novo kotalkarsko ploščad

Openski športniki, in z njimi vsi vaščani, bodo slavili jutri zopet nov delovni uspeh: svojemu namenu bodo predali novo ploščad za kotalkarje, ki so jo zgradili v glavnem s prostovoljnimi prispevki in delom domačinov.

Kot vemo, deluje na Opčinah izredno prizadeven in aktiven kotalkarski odsek in sicer v okrilju ŠD Polet. Mladi kotalkarji so opravili že več nastopov, s katerimi so navdušili gledalce doma, pa tudi drugod. V zadnjem času so posegli tudi v uradno tekmovalno areno, in to z najvidnejšimi uspehi, saj so se uvrstili kar na prva mesta.

Vse to pa so dosegli v slabih pogojih, kajti niso razpolagali s primerno kotalkarsko ploščo.

Vodstvo Poleta se je zato odločilo za gradnjo nove ploscadi, dela pa se je lahko lotilo le zaradi izrednega razumevanja članov in simpatizerjev tega društva, ki niso štedili svoje podpore, ko se je šlo za to, da bi mladim kotalkarjem pomagali k še večjim uspehom.

Zdaj so gradnjo zaključili, jutri pa bodo ploščad s krajšim sportnim sporedom predali v uporabo mladini. Spored otvoritvene slovesnosti na dvorišču openskega Prosvetnega doma bo tak:

17.30 košarka (dekleta)
18.15 košarka (minibasket)
18.45 nastop kotalkarjev
19.00 uradna otvoritev
19.30 košarka (naraščajniki)

Vodstvo Poleta vabi na to slovesnost vse prijatelje mladine, zlasti pa darovalce, ki so s svojimi prispevki bistveno pripomogli k uresničitvi tega dela.

KOLESARSTVO

V DIRKI VETERANOV

Maver iz Lonjerja zasedel v Trevisu štirinajsto mesto

V četrtek sta kolesarja Adrie, Maver in Bonannno, nastopila na 72 km dolgi kolesarski dirki v Montebelluni blizu Trevisa. Nastopilo je čez sedemdeset veteranov, med katerimi je zmagal Marchi iz Padove, medtem ko se je lonjerski predstavnik Maver uvrstil na 14. mesto. Proga je bila precej položna in je bilo treba previoziti dvanajstkrat 6 km dolg krog po mestnih ulicah. Na polovici dirke je bil Maver v vodeči četverici, katero pa je nato glavnina ujela. Zaradi vetra in dežja je bila poprečna hitrost nizka (36 km na uro).

Dirka se je odločila v zadnjem krogu, ki je bil prevožen ves v sprintu. Zaradi ozkih cest so vsi kolesarji takoj v začetku iskali dobra mesta za končni napad. Zaradi izredne hitrosti v zadnjih kilometrih je bilo nemogoče uiti. Nastala je tako dolga vrsta. Maver je bil vedno med prvimi desetimi, na zadnjih ovinkih pa je popustil, kar je bilo zanj usodno.

Bonanno pa se je uvrstil v sredino skupine, ki je vsa prispela na cilj z istim časom. Pripomniti je treba, da ima zmagovalec 38 let in je lani tekmoval še med amaterji, kjer je bil eden najboljših kolesarjev Veneta.

Radi

TENIS

PARIZ, 2. — Na mednarodnem teniškem turnirju v Parizu sta v moških dvojicah Cornejo in Fillol (Čile) premagala Čehoslovaka Kodeša in Kukala s 4:6, 6:3, 6:4.

Borov košarkar Adam Kapič je star šele 16 let, vendar se razvija v igralca z lepimi režiserskimi sposobnostmi

OBVESTILO

Teniški klub Gaja bo priredil tudi letos tečaj za naraščajnike od 10. do 15. leta.

Vpisovanje ob sredah in petkih od 19. do 20. ure na sedežu kluba v Padričah (ob igriščih).

Teniški učitelj bo ob prostih urah na razpolago tudi članom in prijateljem kluba.

Za pojasnila telefonirati na št. 226-136.

---

tenkim glasom in se zavlekel k starcu v rov. Lizal mu je krvave roke in poraščeni obraz, lizal je in cvilil...

Ko se je neurje poleglo, so prišli ljudje: Primož in Vojko z vojaki in kmetje. Skrbelo jih je, kaj je s starcem in psom. Slišali so hrumenje plazov in slutili so, da ga je zasulo. Niso še dosti odkidali, ko se jim je vdrlo.

Odkopali so starčev rov. Samo pol metra mu je manjkalo do zraka. Ležal je kot takrat, ko se je nehal boriti. Tesno ob njem je ležal pes, prav tako negiben, zmrznjen. Starčeve krvave roke, odrgnjene do kosti, so bile zarite v sneg. Sivi, razkuštrani lasje so mu viseli na čelo. Oči so bile odprte, usta so zijala. Kocinasta brada je uporno štrlela naprej.

Možje in vojaki so sneli pokrivala. Bili so presunjeni...

Nebo nad krnskimi gorami je bilo spet krotko. Visoko na jasnem nebu je sijalo mrzlo sonce. V krogu ostekleneli oči je zaigrala mavrica barv. Od Mrzlega vrha sèm je priletel krokar. Lačno je zadonel njegov kro kro kro. Nekajkrat je zajadral nad luknjo, potem je odletel proti Rdečemu robu.

17

Skalovje na mejnih gorah je zazorelo. Bohotno zelenje je pljusnilo v pobočja. Modrooki svišči so se kosali z nebesno sinjino, po sivem kamenju so rumeneli avriklji. Iz poklin so med trave pognali beli cvetovi očnic, kot bi jih gora porodila v bolečini. Med zaplatami rušja in plazilkami je krvavel rododendrom. Samo tik pod vrhovi se je še držal sneg in se upiral žehtečemu soncu.

Primož je imel v žepu odločbo o demobilizaciji. Po posebnem odloku so imeli dijaki in študentje pravico vrniti se v šole. Oba z Vojkom sta bila vložila prošnjo. Primožu so ugodili, Vojka pa so poklicali na brigadni štab in mu povedali, da oficirji komunisti ne smejo iz vojske. Komisar ga je poučil, da bi to pomenilo dezertiranje s fronte revolucije. Zagrozil mu je, da bo izključen iz partije, če prošnje takoj ne umakne. Očital mu je, da ima rajši sebe kot skupnost. Ker je ugovarjal in kritiziral višje, ga je komisar poučil, naj se zanima predvsem za svoj posel, zakaj v armadi da ni dovoljeno kritizirati nadrejenih. Vojko se je zagovarjal, da pozna samo Leninova načela kritike, ki pravijo, da član partije lahko kritizira vse, kar ni pravilno.

Preklical je prošnjo in se sprijaznil s tem, da bo ostal na meji. Če pa se bo partija spomnila, da ga revolucija potrebuje drugje, bo vzel svoj nahrbtnik in šel tja... Žal mu je bilo samo, da se bosta razšla s Primožem.

Partija mu je — kot mnogim drugim — pomenila vse in če bi ga izključili, bi mu zmaknili tla, lahko bi si celo vzel življenje.

«Ali si nor!» mu je rekel Primož, ko mu je Vojko to povedal.

«Takšen sem in kaj morem za to,» je odvrnil.

Luknja, kjer je prebival starec, je samevala prazna kot izlito oko. Veter je loputal z vrati, stezo so preraščale trave in grmovje. Rada sta se spominjala starca in njegovega kljubovanja. Kadar ju je zanesla pot mimo kaverne, sta jo obiskala. V njej je bilo vse tako kot takrat, ko je starec še živel. Nihče se ni dotaknil njegovih stvari. Na kamnito polico nad ognjiščem je Vojko zložil ostanke velikih granatnih drobcev. Podobni so bili ljudem, zlomljeni in skrivenčeni — vsak po svoje so strmeli na ugaslo ognjišče. Včasih se je z njimi igral in si domišljal, da bi lahko iz njih sestavljal grozljive vojne prividе, podobne ljudem.

Obiskal ju je kapetan Blisk. Šli so na starčev grob in h kaverni. Sedli so na hlode, ki so starcu služili kot klopi, se greli na soncu in se menili. Blisk se je bil dogovoril z Anino materjo, da bo Primož stanoval pri njej in študiral. Povedal jima je, da se je bil miner Marko zaposlil v smodnišnici, pa je imel manj sreče kot nekaj let v partizanih: eksplozija v skladišču ga je raznesla v atome; še pokopati da niso imeli kaj...

Povedal jima je tudi, da so Orlova demobilizirali in da je postal direktor velike nacionalizirane tekstilne tovarne. Z vso ihto da se je zagnal v delo. Večkrat se srečata v mestu, ko se pripelje v zaplenjenem nemškem mercedesu na ministrstvo. Njegov nekdanji kurir je sedaj njegov šofer. Pajk pa da se je izlizal in se spet zaposlil kot kovač v železarni.

«Kaj pa Nande?» se je zanimal Vojko.

«Tudi njemu gre dobro. Vrnil se je domov in zdaj spet dela v pokljuških gozdovih. Smreke podira s skupino nemških ujetnikov, ki jih ima na skrbi.»

«Pa Svarun? Kje je? Se je vrnil iz Rusije?» je zanimalo Primoža.

«Seveda! Polkovnik je, komandant divizije na Gorenjskem. Napravil je višjo vojno akademijo Vorošilova v Moskvi. Shujšal je bil osem kilogramov, doma pa ga je žena spet poredila...»

«Pa Karel?»

«Ravnokar je prišel iz vojaške akademije, ostal bo poklicni vojak.»

«Pa Leban?»

«Ta je z odredom zavzemal Koroško in se moral umakniti kot mi iz Trsta. Še zmeraj je slabe volje. Pravi, da bo ostal vojak, dokler bo treba.»

Čeprav bi bil Primož lahko že odpotoval, je ostal kar v civilu pri Vojku, da bi preplezala steno gore v Trenti. Že drugo poletje sta se pripravljala, da bi jo skupno naskočila, pa sta se zdaj namenila, preplezati jo za slovo.

Primoževo bolest so ozdravile gore. Sprijaznil se je s svojo usodo in pogledal je resnici v obraz. Zdaj ko je izgubil ljubezen, se je odločil, da bo iskal resnico. Zdelo se mu je, da je našel sam sebe in odkril pot svojemu cilju. Do življenja ni imel več posebnih zahtev. Vse, kar bo prišlo, bo njegovemu življenju navrženo, si je mislil — kot je zase večkrat dejala Ana. Ona je živela v njem. Njegova strast so postali samotni vrhovi, gozd in globoko v skale zajedene tesni pritokov Soče. Vleklo ga je na temena gora, da je v daljavah videl ali pa vsaj slutil njuno kopasto goro, ki jima je dajala zavetje v najhujših dneh. Vedno in od povsod se bo vračal k njej, na njen goli vrh, saj sta se bila z Ano domenila, da bo ondi shajališče njunih misli.

Ne samo gorovje, tudi reka mu je prirastla k srcu. Tekla je skozenj kot čas in mu zdravila bolečine, celila rane. Poseljala mu je moč in voljo. Kadar sta z Vojkom obiskovala karavle v Trenti, sta hodila ob reki in raziskovala njena korita. Lovila sta ribe in jih pekla kar zunaj na žerjavici.

Nekoč se je nad Triglavom utrgal oblak. V strugo so zahrumeli potoki in plazovi kamenja. Lilo je prav iz vseh tokav in korit. Reka, ki je imela barvo neba, se je skalila, prestopila bregove in odnašala drevje.

Sedel je pod skalnim previsom nad njenim koritom in gledal njeno spreminjanje. Valovi so rastli v grozljive razsežnosti. Voda je nosila drevje in valila skale. Tisto noč je napisal pesem, ki sta jo z Vojkom večkrat prebirala. Ostala je v njem kot del življenja, ki se mu je zdelo najlepše. Njen šum je prelil v besede:

Reka, o velika reka, temna deroča reka,
razlij se vame, očisti me z močjo svojih valov,
očisti me žalosti in krvi kot obraze tvojega kamenja.
Napoji me z žejo potujočih oblakov,
z rohnenjem neba, ki ti napaja strugo,
z ognjem strel, z molkom noči, z odmevi dna,
ko grizeš svojo pot skozi žive sklade kamenja.
Reka, o velika reka, temna deroča reka, razlij se vame
z močjo, ki razdira bregove
in poplavlja planjave žalosti.
Reka, o velika reka, svetlo modra, deroča reka,
razlij se vame, napoji me s svetlobo sonca,
ki ti zlati gladino,
s slikami ptic in dreves,
z mirom zvezd v svojih tolmunih,
z igro valov in pesmijo hrepenenja.
Reka, o velika reka, svetlo modra deroča reka,
razlij se vame, napoji me z višino snežnih gora,
z daljavami svojih izvirov,
z vdanostjo v svojo strugo,
z večnostjo neizbežnega cilja,
z globino svojega morja...

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

NARAŠČA ODPOR PROTI SAJGONSKEMU REŽIMU

Vietnamski senatorji so zavrnili Thieujevo zahtevo po opolnomočenju

Katoliški senatorji so se prvič združili z budistično opozicijo - Govori se, da bo Thieu podal ostavko - Nezmanjšan pritisk partizanov na položaje sajgonskih plačancev

SAJGON, 2. — Istočasno z ofenzivo vietnamskih partizanov je v državi naraščal odpor do lutkarske vlade Van Thieuja, ki je povsem podrejena ameriškim voditeljem. Do sedaj se je ta upor odražal samo med ljudstvom, danes pa je vietnamski senat odbil predsednikovo zahtevo, naj ga opolnomočijo.

Negativen odgovor senata je presenetil marsikaterega političnega opazovalca v Sajgonu, saj doslej ni nihče pričakoval, da se bo skupina katoliških senatorjev združila z budistično opozicijo, ker je do danes vedno podprla vlado. Voditelj katoliških senatorjev Ngujen Van Ngujen je izjavil, da je predsednikova zahteva po opolnomočju protiustavna in je dodal, da je proglasitev izrednega stanja dala Thieuju dovolj oblasti za učinkovito ukrepanje.

Po današnjem glasovanju v senatu bo moral predsednikov načrt ponovno «romati» v poslansko zbornico, tokrat pa ga bodo morali poslanci odobriti z dvetretjinsko večino.

Današnji odgovor senata je premaknil pozornost političnih opazovalcev s fronte na parlament. Vprašanje je, če bodo katoliški in budistični senatorji še naprej vztrajali v skupnem nastopanju ali pa gre le za čisto slučajno koalicijo. Nihče v Sajgonu pa danes ne izključuje možnosti, da bi moral Thieu podati ostavko.

«Upor» katoliških senatorjev je dobesedno «porinil» v ospredje vietnamskega političnega življenja predsednika senata Ngujena, ki bi moral prevzeti upravljanje države, če bi bil Thieu prisiljen odstopiti. Nekateri opazovalci povezujejo današnji rezultat s sestankom voditeljev katoliške in budistične skupnosti. V ospredje vietnamskega političnega življenja je stopil tudi general Minh, ki je za časa predsedniških volitev ostro napadel Thieuja. Marsikdo meni, da predstavlja Minh edino možno alternativo sedanjemu režimu, ki bi jo Američani sprejeli.

Na bojiščih ni bilo danes večjih novosti. Partizani so še vedno v ofenzivi in ostro pritiskajo na položaje sajgonskih plačancev.

Ameriško letalstvo je danes ponovno z vsemi silami napadlo Severni Vietnam. Po vesteh iz štaba ameriške vojske so letalci izvedli nad 220 poletov. V prejšnjih dneh so morale letalske sile omejiti svoje napade zaradi slabih vremenskih razmer. Ameriški napadalci pa so drago plačali neprestano bombardiranje Severnega Vietnama, saj so jim branilci v štirih dneh sestrelili kar sedem bombnikov. S tem je število sestreljenih ameriških bombnikov naraslo na 3.625.

Hanojska vlada je danes obtožila ameriško letalstvo, da stalno napada jezove in namakalno kanalizacijo, da bi tako strlo odpor vietnamskega ljudstva. «Nixonov načrt je zelo jasen», trdijo hanojski voditelji in dodajajo: «Z bombardiranjem jezov skuša povzročiti poplave in sestradati prebivalstvo. Ameriški predsednik pa je delal račun brez krčmarja, ker je naše ljudstvo odločeno boriti se do končne zmage».

USTAŠI BREZ VODITELJA

Umrl je Branko Jelić

BONN, 2. — Predvčerajšnjim je v zahodnem Berlinu umrl za srčno kapjo 67-letni zobozdravnik dr. Branko Jelić, predsednik «hrvatskega narodnega odbora», kakor se imenuje ena od zloglasnih ustaških emigrantskih organizacij v Zahodni Nemčiji. Umrl je v rešilnem avtomobilu na poti v bolnišnico. Policija je odredila obdukcijo, da bi preprečili, kakor sporočajo, «ustvarjanje legend».

Jelić je veljal za duhovnega in organizacijskega vodjo ustaške emigracije. Izdajal je dvomesečnik «Hrvatska država», ki je razširjal gesla protijugoslovanske propagande. Njegovo ime so omenjali ob vseh terorističnih akcijah ustaškega podzemlja v ZRN, vendar proti njemu niso ukrepali. Bil je aktiven član konservativne stranke CDU in soustanovitelj zahodnoberlinskega «kroga prijateljev CSU». Trdijo, da je imel zveze s šefom te bavarske desničarske stranke Straussom. Ko je «Hrvatska država» objavila pred poldrugim letom «tajni dokument jugoslovanskega zunanjega ministrstva» z nekakšnimi direktivami «jugoslovanskim predstavnikom glede sodelovanja s socialdemokrati» je Strauss takoj interpeliral v parlamentu, čeprav so ga celo ljudje najožjega kroga opozarjali, da gre za falzifikat.

Lani je prišlo do dveh «atentatov» na Jelića, za katere v zahodnoberlinskih policijskih krogih trdijo, da jih je organiziral sam (da bi opozoril na «preganjanje», ki da mu je izpostavljen ali pa da so sad obračunavanja med posameznimi ustaškimi skupinicami.

Jelić je že leta 1928 zapustil Jugoslavijo. Bil je nekaj časa Paveličev sodelavec, gestapovski agent in «ideolog» ustaštva. Med vojno je bil interniran v Veliki Britaniji, po vojni pa se je naselil v zahodnem Berlinu. Včerajšnji hamburški dnevnik «Die Welt» je pisal, da je zdaj «ena izmed najbolj radikalnih emigrantskih skupin v Zahodni Nemčiji brez voditelja».

Rodezijska miza. «Tako, tako. Odpadki ti niso po godu. Prav, pa stradaj!» «The Guardian», London

GORIŠKI DNEVNIK

KRIVCEV ATENTATA ŠE VEDNO NISO NAŠLI

(Nadaljevanje s 3. strani)

da se je včerajšnjim stališčem pridružilo še ono socialdemokratske stranke, ki je poslala prizadetemu poveljstvu sožalno brzojavko.

Včeraj opoldne so se na sedežu pokrajine sestali načelniki skupin v pokrajinskem svetu. Po kratkih besedah predsednika Chientarolija in posegov vseh načelnikov, so sprejeli resolucijo, v kateri ostro obsojajo zverinski atentat. V resoluciji je še rečeno, da je to prvič, da se kaj takega pripeti pri nas, kjer živi visoko civilizirano ljudstvo v strpnosti in spoštovanju tu živečih različnih narodnosti.

V vojašnici v Ulici Sauro, kjer so krste treh padlih, prihaja do množičnega obiska. Ljudje se vrstijo pred krstami in se vpisujejo v spominske knjige. Včeraj je iz Trsta prispel tudi vladni komisar za našo deželo dr. Abbrescia. V spremstvu prefekta dr. Molinarija se je poklonil padlim, obiskal polkovnika Mingarellija, nato je še v bolnišnici obiskal ranjenega podporočnika Angela Tagliarija. Tudi načelniki skupin v pokrajinskem svetu so se po sestanku poklonili spominu treh karabinjerjev.

Poročnika Tagliari je ze iven vsake nevarnosti. Operirala sta ga kirurga Zambelli in Petrin, operacija je trajala eno uro, amputirali so mu tri prste. Podporočnik ima opekline prve in druge stopnje na obrazu in po raznih delih telesa. Zelo je utrujen in zaradi tega so številni obiski, ki jih ima, utrudljivi. Zdravniki so zaradi tega izrazili željo, da bi ga pustili počivati. Ozdravel bo v mesecu dni. Njegovo sobo stražita dva karabinjerja.

Svečani pogreb treh žrtev bo danes popoldne ob 17. uri. Iz Rima bo prišel tudi obrambni minister Restivo Sorodniki umrlih, sami revni ljudje z italijanskega Juga, so prispeli včeraj vsi v Gorico iz daljnih krajev. Pogreb bo krenil iz cerkve sv. Ignacija na Travniku in bo obšel oba goriška korza do spominskega parka, kjer se bo razšel. Na pogrebu bodo prisotni zastopniki oblasti in oboroženih sil.

O atentatu prihaja do najrazličnejših ugibaj. Komentarji so si edini v eni stvari: gre za politično dejanje, ki ga je ali so ga, pripravile, hladnokrvne osebe z visoko specializacijo. V vrsti govoric najdeš sedaj veliko ljudi, od gradiških in zagrajskih ribičev pa do sovodenjskega prebivalstva, ki pravijo, da so avto videli na tistem kraju že kak dan ali vsaj več ur pred usodno eksplozijo. Morda so te vesti resnične, morda pa ne. Težko bi bilo verjeti, da je kdo že prej opazil prav tisti avto. Fiatov 500 bele barve je na naših cestah na pretek, ob pokrajinski cesti Sovodnje — Zagraj jih je večkrat veliko parkiranih: to so avtomobili ribičev ali pa zaljubljenih parov.

Še nekaj nam prihaja na um. Če šteti več časa, bi ga bili opazili bi bil tisti avto ustavljen v Boreznici dvoma vojaki, ki imajo prav tam blizu svojo karavlo. Vojaki namreč to območje stalno pregledujejo in ne bi dovolili, da bi bil avto tam več časa ustavljen. Morda bi si ori ogledali avto. Prav tako ni mogoče, zaradi bližine omenjene karavle, da bi bili neznanci ustrelili dva naboja, s katerima so preluknjali vetrobrane avtomobila, na tistem kraju. Že omenjeni vojaki bi bili strela brez dvoma čuli. Ne! Avto so neznani atentatorji skoro gotovo pripravili za eksplozijo že nekje drugje, prav tam so tudi ustrelili dva naboja, in so potem (motor je deloval in ostal nepoškodovan zaradi eksplozije. prav tako ni bil volan povezan z eksplozivno napravo) prišli z avtomobilom na kraj, verjetno prav na večer atentata, in šele nato telefonirali karabinjerjem. Očividno so hoteli, da bi bili prav karabinjerji žrtve atentata. Uporabljamo besedo «neznanci» in ne «neznanec», ker se nam zdi nemogoče, da bi stvar pripravila in izpeljala do konca ena sama oseba.

Še nekaj vprašanj se nam vsiljuje. Če so atentatorji prišli od drugod, so morali imeti v Gorici kakega prijatelja. Tuj človek ne bo šel krasti avto v zakotno Ulico del Brolo, tik pred domačo gostilno. Prav tako ne bi bil človek od zunaj skril eksplozivnega avtomobila v tako zakotno cesto, če ne bi že vnaprej vedel, da je mogoče iz Petovelj zbežati po raznih cestah, proti Sovodnjam (in od tod tudi proti Gabrijam in Peči), proti Zagraju in Gradišču, proti Martinščini in Vrhu.

Če je atentat političen, s kakšne strani prihaja? Kdo hoče skaliti prijateljske odnose na meji, prijateljske odnose med italijanskim in slovenskim prebivalstvom? O tem pišejo danes tudi osrednji italijanski časopisi. Avto je bil postavljen le nekaj desetin metrov od meje s sovodenjsko občino, torej s slovensko občino. Hoče morda kdo skaliti dobre odnose na naši meji?

Spet odprta cesta Sovodnje-Zagraj

Včeraj popoldne so karabinjerji spet dovolili prehod vozil in ljudi na cesti Sovodnje — Zagraj. Medtem so skrbno pregledali vso okolico in odnesli vse ostanke razbitega avtomobila. Prizorišče atentata so si v popoldanskih urah ogledali številni avtomobilisti iz vse dežele.

● *15-letni Maurizio Fumis*, doma iz Tržiča, Ul. I. Maggio 118, bo moral zaradi precejšnjih poškodb po vsem telesu ostati v bolnišnici 30 dni. Peljal se je s svojim mopedom v smeri Škocjana, ko ga je na trgu v Štarancanu podrl fiat 124, ki mu ni dal prednosti.

Prevoz povrtnine v Avstrijo tudi po avtocesti

Po dogovoru z avstrijskimi oblastmi, da se razbremeni cestni prevozni promet in se ga usmeri na avtocesto, lahko trgovci od 29. maja letos prevažajo povrtnino in vino preko mejnega prehoda «Lupo», na avtocesti za Avstrijo ter opravljajo carinske obveznosti kar na meji. Trenutno velja dogovor samo za prevozni promet iz Italije v Avstrijo.

NA MEJI MED IRSKO REPUBLIKO IN ULSTROM

Mina eksplodirala pod tovornjakom: mrtva dva vojaka v Severni Irski

V ospredju politični razvoj krize: domnevna tajna pogajanja in beg gverilskih poglavarjev v Ulster - Danes pohod protestantov

BELFAST, 2. — Dva angleška vojaka sta danes zgubila življenje, ko sta se peljala na vojaškem tovornjaku, skupaj z drugimi vojaki po neki cesti v bližini meje med Ulstrom in Irsko republiko. Mina je eksplodirala, ko je vozilo sprožilo nevidno vzmet. Eksplozija je hudo ranila tudi nekega drugega vojaka.

Severnoirski gverilci so izvedli tudi drugi atentat v Londonderryju. Pri eksploziji nekega furgona so bili težko ranjeni dva policijska agenta in civilist.

Razen gverilskih akcij pa je treba omeniti še poseben razvoj dogodkov na politični ravni. V tej zvezi je treba omeniti te nove dogodke:

1. več vodilnih pripadnikov skupine «provisionals» organizacije IRA je zapustilo Irsko republiko ter se zateklo v Ulster; 2. protestantski skrajneži, ki so vključeni v vrste gibanja «vanguard» pripravljajo za jutrišnji dan protestni pohod v Londonderryju.

Razen teh dveh dogodkov, oziroma napovedi, bi morali upoštevati se tretji činitelj, ki pa ni uradno potrjen. Gre namreč za domnevna tajna pogajanja med nasprotnimi strankami. Toda vse vesti v tej zvezi so le domneve. Potrjujejo jih samo stališča skupine «provisionals» organizacije IRA, ki zavračajo vsakršno popuščanje in napovedujejo oster boj do končne ureditve severnoirskega vprašanja.

Da gre morebiti za takšna zakulisna pogajanja, dokazuje predvsem stališče irske vlade, ki je do sedaj tolerirala dejavnost organizacij tipa «Sinn Fein» (politična organizacija vojaške organizacije IRA).

Časopisne agencije sporočajo, da so se nekateri višji predstavniki organizacije IRA že zatekli v Ulster. Sean Macstiofan, vojaški šef skupine «provisionals» in David O'Connell, podpredsednik krila «provisionals» Sinn Feina, sta šla čez mejo že prejšnjo sredo. Joe Cahill, ki je bil svoj čas poveljnik skupine «provisionals» v Belfastu in Rory O'Brady, ki je predsednik krila «provisionals» v Sinn Feinu, sta si baje tudi že poiskala zatočišče v Ulstru, ker jima pretijo kazenski postopki v irski republiki. Po nekaterih vesteh so vsi ti visoki predstavniki severnoirskega odporniškega gibanja že v Ulstru, in sicer na katoliskem področju Londonderryja, ki ga nadzorujejo oborožene sile skupine «provisionals» in kamor si varnostne sile ne upajo vstopiti.

Severnoirski gverilci v Londonderryju sicer demantirajo prihod v Severno Irsko najvišjih predstavnikov njihove organizacije, čeprav dopuščajo možnost, da se utegnejo pojaviti v Londonderryju vsak čas.

V ospredju splošne pozornosti pa je seveda protestni shod protestantskih skrajnežev gibanja «vanguard», ki bo jutri v Londonderryju. V zadnjih mesecih so protestanti, ki so medtem izgubili politično oblast v Severni Irski, organizirali svoje polvojaške enote. Oblasti so sprejele številne ukrepe, da bi preprečile spopade med katoličani in protestanti Obstaja namreč precejšnja nevarnost, da bi prišlo do takih spopadov v trenutku, ko bodo protestanti korakali skozi katoliške četrti.

Stanje v Severni Irski se vedno bolj zapleta tudi zato, ker določen del katoliškega prebivalstva podpira zamisel pomiritve. V ta namen so v nekaterih katoliških krogih že začeli zbirati podpise v tem smislu. Skupina «provisionals» organizacije IRA trdi, da ti podpisi ne prikazujejo dejanskega razpoloženja severnoirskega prebivalstva.

Aretirana dva iranska atentatorja

TEHERAN, 2. — Iranska policija je sporočila, da je sinoči aretirala dve osebi, ki sta izvedli bombne atentate med Nixonovim obiskom v Teheranu. Vest so sporočili šele danes, da ne bi ovirali preiskave. Zaradi tega niso niti sporočili imen dveh atentatorjev ne kraja kjer so jih aretirali.

Predstavnik policije je sporočil, da so atentatorji zelo verjetno razstrelili avtomobil ameriškega generala Harolda s telekomandiranim razstreljevalcem.

Južnoafriška policija aretirala 51 študentov

CAPETOWN, 2. — Južnoafriška policija je danes aretirala 51 študentov, ki pripadajo belski manjšini, ker so pred parlamentom priredili demonstracijo, s katero so hoteli podpreti akcijo študentov ostalih rasnih skupnosti, ki živijo v Južni Afriki. Policija je ukazala študentom naj se razidejo. Ker ti niso ubogali jih je napadla in aretirala.

Študenti temnopoltih skupnosti so začeli pred časom s protestno stavko, da bi dosegli upravne reforme v svojih univerzah poleg tega pa zahtevajo tudi prost vstop v vseučilišča, ki so rezervirana belcem. Povod za demonstracijo je bila izključitev temnopoltega študenta iz severne univerze, ker si je na javnem zborovanju upal kritizirati «apartheid».

Šestintrideset konj poginilo v požaru kobilarne

OLD WESTBURY (New York), 2. — Šestintrideset dirkalnih konj je poginilo v požaru, ki je uničil kobilarno v Long Islandu. Lastnik kobilarne je bil med najboljšimi konjerejci v ZDA. Materialna škoda je velika, saj so konje cenili kar 430 milijonov lir.

V VARNOSTNEM SVETU OZN

Diplomatska akcija Izraela proti Libanonu in Egiptu

Izraelski predstavnik se je sestal z generalnim tajnikom Waldheimom — Obramba libanonske vlade — Valgroženj proti japonskim državljanom

NEW YORK, 2. — Izraelski predstavnik v Združenih narodih je danes nadaljeval s svojo diplomatsko ofenzivo proti Libanonu. Tudi danes je poslal pismo jugoslovanskemu diplomatu Lazarju Mojsovu, ki je včeraj prevzel predsedstvo varnostnega sveta. V pismu je glasnik izraelske vlade Tekoah ponovno poudaril, da je Libanon odgovoren za atentat na letališču v Lodu, ker daje zatočišče na svojem ozemlju organizacijam palestinskih beguncev. Tekoah je tudi obtožil libanonsko vlado, ker ni zatrla na svojem ozemlju palestinskih organizacij.

Včeraj zvečer se je izraelski predstavnik sestal tudi z generalnim tajnikom OZN Kurtom Waldheimom in zahteval od njega, naj upor bi ves svoj vpliv, da prepriča arabske vlade naj ne podpirajo več organizacij palestinskih gverilcev. Tekoah je poleg Libanona krivil tudi Egipt, katerega je obtožil, da podpira in navdihuje delovanje gverilskih organizacij.

Tudi libanonski predstavnik v OZN Ghorra se je sestal z generalnim tajnikom, kateremu je obrazložil položaj, ki ga je zavzela njegova vlada do pokola na telavivskem letališču. Ghorra je zlasti poudaril, da Libanon nima nobenih stikov s palestinskimi organizacijami in je dodal, da je Izrael sprožil diplomatsko kampanjo proti Bejrutu, da bi opravičil morebitne represalije na račun te države.

V Bejrutu se je danes sestala libanonska vlada pod predsedstvom državnega poglavarja Soleimana Frangia. Državniki so preučili položaj po pokolu treh japonskih teroristov na telavivskem letališču in so obsodili protilibanonsko kampanjo, ki jo je sprožil Izrael po atentatu.

Akcija treh japonskih mladeničev na letališču v Lodu je sprožila val reakcij. Predvsem organizacije portorikanskih izseljencev v ZDA so zagrozile z represalijami proti prebivalcem države na Daljnem vzhodu. Tudi sionistične organizacije so v Ameriki stopile na dan. Tem skrajnežem pripisujejo anonimno telefonsko obvestilo, da so postavili bombo v generalnem japonskem konzulatu v Los Angelesu. Diplomati so takoj obvestili policijo in so zapustili poslopje. Po dolgi preiskavi pa agenti niso odkrili ničesar. Tudi v raznih evropskih državah so neznanci po telefonu grozili, da bodo postavili bombe v diplomatska in trgovska predstavništva Japonske.

Tudi na Japonskem je atentat na telavivskem letališču sprožil val reakcij. Policija je poostrila nadzorstvo nad pripadniki izvenparlamentarnih organizacij. Tudi pregledi prtljage potnikov na vseh japonskih letališčih so zelo strogi.

Danes se je sestala japonska vlada, ki je razpravljala o vrsti ukrepov s katerimi «naj bi država pred svetovnim javnim mnenjem izbrisala vtis, ki ga je pustil atentat treh mladeničev». Kaže, da je v tej zvezi ministrski predsednik ponudil Izraelu povračilo stroškov za popravilo letališča v Lodu. Govori se tudi, da je japonska vlada ponudila denarno pomoč družinam žrtev atentata.

Nadzorstvo na letališču v Lodu je še vedno zelo strogo, čeprav pristajališče ni več obkoljeno z vojaškimi vozili. Oborožene vojaške patrulje so razmeščene na vseh strateških točkah, da bi preprečile morebitne ponovne atentate in tudi bolnišnice so še vedno mobilizirane.

Švedi našli Gagarinovo ladjico

STOCKHOLM, 2. — Švedska policija je našla model vesoljske ladjice, s katero je prvi kozmonavt Jurij Gagarin poletel v vesolje. Oblasti niso še ugotovile, kako in zakaj je ladjica izginila.

UGOTOVITVE 7. SIMPOZIJA V SALSOMAGGIORU

Uspešnejši je boj proti boleznim kot proti smrti v cestnem prometu

Alkohol in uživanje zdravil in mamil botrujeta največjemu številu prometnih nesreč

SALSOMAGGIORE TERME (Parma), 2. — Ljudje umirajo zaradi prometnih nesreč, kakor tudi zaradi bolezni ali starosti. Razlika med temi načini nastopanja smrti pa je v tem: medtem ko zdravniška veda krči umiranje zaradi bolezni, pa se število smrtnih primerov in ranjencev v cestnem prometu nenehno veča. Do včeraj so menili, da bo izdelava avtomobilov z večjo pogonsko silo (in zato tudi trdneje zgrajeni) zmanjšala nevarnosti pri trčenju. Resnica je popolnoma drugačna. Statistični podatki dokazujejo, da je največ mrtvih pri prometnih nesrečah, ki jih povzročajo avtomobili z več kot 1500 kubičnimi motorji. Dogaja se namreč, da hitrost popolnoma odtehta ugodnosti večje trdnosti in odpornosti vozila.

Tako se človek - šofer znajde spet na zatožni klopi kot edini krivec prometnih nesreč. Ta ugotovitev izhaja iz poročil, ki so bila prebrana na 7. simpoziju o zdravniških plateh prometnih nesreč, ki se je zaključil danes v Salsomaggioru.

Pozivi na budnost prihajajo od vsepovsod. Danes zabeležijo na svetu okoli 200.000 prometnih žrtev vsako leto. Svetovna zdravstvena ustanova (OMS) pripisuje 50 odst. prometnih nesreč nezmernemu uživanju alkohola. Niso pa še znani točni podatki v kakšni meri, oziroma s kakšnimi odstotki so udeleženi primeri šoferjev, ki so užili določena zdravila, ali pa celo mamila. Podatkov še ni, ker se je to vprašanje postavilo šele pred kratkim. Vsi zdravniki pa so prepričani, da igra tudi uživanje zdravil in mamil precejšnjo vlogo pri prometnih nesrečah.

Te izsledke sta potrdila v svojih poročilih prof. Giovanni Bonfiglio in dr. Silvana Falli, oba iz nevropsihiatrske bolnišnice «Santa Maria della pietà» v Rimu. Poročevalca sta omenila med drugim, da v mnogih evropskih državah zaostrujejo zakonske predpise glede uživanja alkohola. V Zahodni Nemčiji je vlada z letošnjim aprilom znižala dovoljeno količino alkohola v krvi na 0,8 odst. V vzhodnoevropskih državah je uživanje alkohola sploh prepovedano za šoferje.

Iz zdravniških poročil je tudi razvidno, da nekatera zdravila, če se njih uživanje združuje s pitjem alkoholnih pijač, hudo poslabšajo zmožnosti pravilnega šofiranja. Če pa se uživanju mamil dodaja še pitje alkoholnih pijač, potem pa je upravljanje motornega vozila sploh nemogoče.

Iz zdravniških poročil na simpoziju je razvidno, da se v ZDA od 35 do 50 odst. šoferjev znajde vsaj enkrat v nevarnosti, da upravljajo avto potem ko so užili mamila, 15 odst. šoferjev pa je bilo zapletenih v prometne nesreče potem ko so užili poživljajoča zdravila.

Ta pojav postaja vedno bolj resen tudi v Italiji. Po zadnjih podatkih je v Rimu 40.000 mladeničev, ki so nagnjeni k uživanju mamil, 30.000 jih je v Milanu, 15 tisoč pa v Genovi. Mamila uživajo skoraj izključno le mladi (do 30 let). Ti spadajo v skupino ljudi-šoferjev, ki je udeležena pri prometnih nesrečah s 30 odst. smrtnih primerov.

CIA vpletena v tihotapljenje mamil

WASHINGTON, 2. — Izvedenec za južnoazijska vprašanja McCoy je danes v poročilu pred ameriškim senatom izjavil, da so agenti ameriške vohunske službe CIA in diplomati vpleteni v prekupčevanje z mamili. Dodal je tudi, da so letala, ki jih je najela vohunska služba, stalno prevažala opij iz severnega Laosa v ZDA.

Sestanek voditeljev ljudske fronte

SANTIAGO DE CHILE, 2. — Voditelji čilske Ljudske fronte, ki so začeli v nedeljo obravnavati položaj v Čilu, so danes objavili prvo sporočilo o dosedanjih rezultatih sestanka.

V dokumentu voditelji sporočajo, da bo čilski predsednik v kratkem objavil načrt za spremembe v državni upravi, ki bo omogočil boljši razvoj revolucionarnega procesa v državi. Ta proces temelji na protiimperialistični in protimonopolitični politiki ter predvideva obenem večje sodelovanje ljudskih množic pri preobražanju države.

Voditelji ljudske fronte so nadalje napovedali, da bo kongres stranke septembra letos. Podčrtali so tudi, da bo vladna koalicija vztrajala v svoji dosedanji politiki.

PARIZ, 2. — «Univerza Pariz 1» je danes podelila španskemu slikarju Pablu Picassu diplomo «honoris causa».

V MESTECU S. DANIELE DEL FRIULI

Močan požar je uničil majhno tovarno copat

Kaže, da je požar izbruhnil zaradi kratkega stika
Gasilci v težavah zaradi pomanjkanja vode

VIDEM, 2. — Požar, ki je izbruhnil danes ponoči, je popolnoma uničil majhno tovarno za proizvajanje copat v mestecu S. Daniele del Friuli. Tovarna je imela svoj sedež v središču mesteca. Ognjeni zublji so zajeli tudi bližnja poslopja, toda hiter poseg gasilcev je preprečil večjo škodo. Na kraj požara so takoj prihiteli gasilci iz Vidma in Gemone, pozneje pa so prišli tudi oddelki iz Spilimberga in Pordenona. Pomanjkanje vode je zelo otežkočilo delo gasilcev.

Zavijanje siren je zbudilo številne osebe, ki so stopile na cesto da bi videle kaj se godi. Prebivalci poslopij v bližini pogorišča se morajo zahvaliti tudi tem ljudem, da so rešili vsaj del svoje imovine. Vsi so zavihali rokave in so pomagali pri gašenju požara.

Po prvih ugotovitvah kaže, da je požar izbruhnil zaradi kratkega stika, vendar preiskava je še v teku. Ogenj je popolnoma uničil tovarno, v kateri je bilo zaposlenih 30 delavcev. Tudi materialna škoda je zelo velika in jo cenijo okrog 150 milijonov lir.

RADIO VELE VIZIJA

SOBOTA, 3. JUNIJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Poslušajmo spet; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Avtoradio; 17.00 Glasba za mlade; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Tenorist B. Sebastian; 18.50 Orkestri; 19.10 Po društvih in krožkih; 19.25 Zbori; 20.00 Šport; 20.50 Slov. balade; 21.10 Ansambli; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Med prijatelji glasbe; 16.15 Furlanska kultura.

KOPER

7.30, 8.00, 10.00, 12.30, 14.00, 15.30, 18.00, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 9.30 Glasbena matineja; 12.00 Glasba po željah; 13.30 «Fumorama»; 14.05 Z nosom po zraku; 14.15 Glasbena oddaja; 15.40 Zabavna glasba; 16.00 Prenos RL; 16.30 Oddaja progresivne glasbe; 17.00 Primorski dnevnik; 17.15 Zapojmo in zaigrajmo; 18.10 Vaši pevci; 18.30 Lahka glasba; 19.00 Izbrali ste; 20.30 Prenos RL; 23.15 Plesna glasba;

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 12.10 Spored s P. Baudom; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.10 Spored z A. Lupom; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.45 Kol. dirka po Italiji; 17.00 Veliki variete; 19.05 Betti: «Corruzione al palazzo di giustizia»; 21.35 Jazz; 22.10 Plošče.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.40, 24.00 Poročila; 7.40 Pojejo Who in N. Manfredi; 8.40 Popevke; 9.35 Radijska igra; 10.05 Plošče; 10.35 Variete z G. Bramierijem; 11.50 Zbori; 12.40 Glasbena oddaja; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.00 «Alto gradimento»; 16.35 Spored s F. Valeri; 17.40 Pingpong; 18.15 Vam ugaja glasba?; 18.50 Odlomki iz glasbenih komedij; 19.55 Kol. dirka po Italiji; 20.20 Puccini: «Madama Butterfly»; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožna glasba; 12.20 Ital. glasba; 13.00 Medigra; 14.00 Skladbe za klavir; 14.40 Simf. koncert; 16.10 Ital. sodobna glasba; 18.45 Na filmskih platnih; 19.15 Vsakovečerni koncert; 21.30 Koncert v Turinu.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Nielsenove simfonije; 9.45 Ital. sodobna glasba; 10.20 Plošče; 11.00 Medigra; 12.30 Včerajšnji in današnji izvajalci; 13.00 Mozartov oratorij.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00, 24.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pionirski tednik; 10.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana; 11.20 Pri vas doma; 13.10 Pojo naši operni pevci; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 «Po domače»; 14.15 Zabavna glasba; 15.10 Petrić: Zgodba o Ferdinandu; 15.30 Paleta zabavnih akordov; 16.40 Dvorakovi slovanski plesi; 17.00 «Vrtiljak»; 17.40 Z orkestrom Peter Walden; 18.10 Gremo v kino; 19.15 Dobimo se ob isti uri; 19.45 S knjižnega trga; 21.00 V soboto zvečer; 22.30 Zabavna radijska igra; 23.20 Oddaja za naše izseljence; 00.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 14.00 Ital. kronike; 15.30 Kol. dirka po Italiji; 17.00 TV za najmlajše: igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke; Pokaži kaj znaš; 18.45 Dan lutke; 19.00 Kulturna oddaja: Monografije; 19.30 Nabožna oddaja; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Rischiatutto; 22.15 Posebna oddaja TV tednika; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.30 Oddaja o pedagogiki; 21.00 Dnevnik; 21.15 Oddaja o Češkoslovaški; 22.05 Popevke na jonskem nabrežju.

JUG. TELEVIZIJA

10.35 TV v šoli; 18.35 Tuja folklora; 19.05 Obzornik; 19.20 Disneyev svet; 20.15 Humoristična oddaja; 20.45 Kratek film; 21.00 Dnevnik; 21.30 Slovenska popevka; 23.00 Tekmeca; 23.50 TV kažipot; 24.10 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.45 Konec tedna v barvah; 21.15 Poročila; 21.30 TV film: Začetek lova; 22.30 Slovenska popevka.